

Sobotní historické vlaky zase jezdí

Pardubický kraj připravil ve spolupráci s Českými drahami pravidelné sobotní jízdy historických vlaků z České Třebové do Hanušovic a zpět, a to od 23. června do 29. září 2018.

Bohužel stanicí Podlesí i zastávkou Vlaské i v letošním roce historické vlaky projíždí. Nejbližší zastávkou při jeho cestě na Moravu je Červený Potok (odjezd v 11.00 hod.) a při cestě zpět výchozí stanice Hanušovice (odjezd ve 14.10 hod.).

Ve vlacích platí jízdné podle tarifu ČD a na území Pardubického kraje rovněž podle tarifu IREDO. K jízdnému je stanoven jednorázový příspěvek na obnovu a údržbu historických vozidel ve výši 15 Kč. V sobotu 18. 8. v rámci akce Cihelna 2018 platí pro jízdu ve směru Hanušovice - Česká Třebová upravený jízdní řád. Vlak odjede ze stanice Hanušovice v 16:37, ze zastávky Prostřední Lipka v 17:07.

Možná bude stát za to, přijít se k trati na vlak alespoň podívat. Jaké historické lokomotivy a ve kterých dnech budou k vidění?

464.202 „Rosnička“

Jezdí ve dnech: 23. 6. a 4. 8. 2018

Tendrová lokomotiva 464.202 (Rosnička) je poslední parní lokomotivu vyrobenou v Čes-

koslovensku. Vyrobyly ji v roce 1956 Závody V. I. Lenina (Škoda Plzeň). U ČSD sloužila do roku 1975, kdy svoji službu ukončila na horské trati z Olomouce do Jeseníka přes Ramzovou. Patří Národnímu technickému muzeu a je provozována v depu Olomouc.

464.008 „Ušatá“ nebo „Bulík“

Jezdí ve dnech: 7. 7., 18. 8., 1. 9. a 29. 9. 2018

Lokomotiva vyrobená v roce 1935 v ČKD Praha. Sloužila ve výtopnách Praha, Trutnov, Havlíčkův Brod a Nymburk. Z pravidelného provozu byla vyřazena v roce 1979 a dále sloužila jako vytápěcí kotel. Pro historický provoz byla zachráněna nadšenci z královéhradeckého depa, kteří v roce 1987 začali práce na její záchraně. Dnes je v majetku Českých drah, a. s., a objevuje se na mnoha nostalgických akcích.

M 286.0001 „Krokodýl“

Jezdí ve dnech: 30. 6., 14. 7., 28. 7., 11. 8., 25. 8., 8. 9., 15. 9. a 22. 9. 2018

Motorový vůz vyrobený v roce 1962 jezdí s přípojným vozem řady Bmx v prototypovém červeno-šedém nátěru. Nyní je vůz ve stavu muzejních vozidel Českých drah.

433.001 „Skaličák“

Jede: 21. 7. 2018

Tendrová lokomotiva „Skaličák“ byla vyrobena v roce 1948 Lokomotivkou ČKD Praha. Její doménou byly tratě bývalé Moravské západní dráhy mezi Prostějovem, Chornicemi, Skalici nad Svítavou a Třebovicemi v Čechách. Odtud její přezdívka „Skaličák“. Z pravidelného nasazení byla vyřazena v roce 1978. Vlastníkem lokomotivy jsou České dráhy a je provozována v depu Brno s původním kulatým komínem a dyšnou.

Malomoravské slavnosti 2018

V sobotu 11. srpna 2018 se na hřišti Sokola Malá Morava v Podlesí bude konat další ročník nejvýznamnější kulturní akce v naší obci - Malomoravských slavností.

Bohužel jsme pro toto vydání Devítky neměli ještě k dispozici plakát s definitivním programem, který se ještě stále tvořil, a tak nezapomeňte sledovat vývěsné plochy, popřípadě webové stránky obce.

Letohradský „Bejček“ projíždí uhlím napřed Podlesím.

Foto Ondřej Chmelík

Obec Malá Morava pořádá 4. ročník soutěže

SOUTĚŽ

O nejkrásnější rozkvetlé okno 2018

Soutěží se
o nejkrásnější
květinovou výzdobu oken,
balkónů, okolí domů či předzahrádek
v těchto kategoriích:

- 1) rozkvetlé okno nebo balkon v rodinných domech a chalupách
- 2) rozkvetlé okno nebo balkon v bytových domech
- 3) rozkvetlé předzahrádky nebo okolí domu

Vítězové v každé kategorii získají finanční
odměnu v hodnotě: 1. místo 1.500 Kč,
2. místo 1.000 Kč, 3. místo 500 Kč.

Do soutěže je možné přihlásit jakékoliv okno bytového, rodinného domu nebo chalupy, balkon, předzahrádku nebo okolí domu, které je viditelné pohledem z veřejné komunikace nebo z veřejného prostranství. Každý, kdo se chce soutěže zúčastnit, musí vyplnit přihlášku a zaslat na adresu Obecní úřad Malá Morava, Vysoký Potok 2, 788 33 Hanušovice nebo elektronicky na email obec@obecmalamorava.cz. Uzávěrka soutěže je 15. září. V průběhu soutěže se může každý přihlášený účastník prezentovat maximálně třemi fotografiemi v každé kategorii. Na fotografii musí být uvedeno jméno soutěžícího, adresa, telefon nebo e-mailová adresa a musí být doručena buď elektronicky na email obec@obecmalamorava.cz nebo osobně na adresu obecního úřadu.

Občanům, kteří nemají možnost květinovou výzdobu nafotit sami, přijdeme rozkvetlé okno, balkon či předzahrádku nafotit. O tuto službu je ovšem nutno předem požádat na telefonním čísle 724186911.

Lidé stále zanedbávají péči o komíny

Majitelé a provozovatelé spotřebičů paliv by si měli objednat minimálně jednou za rok kominíka na kontrolu spalínové cesty. Výjimku tvoří kondenzační plynové spotřebiče, u nichž vyhláška připouští jednu kontrolu spalínové cesty za dva roky.

Zákon umožňuje lidem, pokud jsou toho schopni, aby si čištění provedli i sami. Jednou do roka ale musí být provedena kontrola spalínové cesty oprávněným kominíkem. Jinak hrozí vlastníkovi domu – fyzické osobě – pokuta až 10 tisíc korun, v případě firem a podnikatelů pak může být až desetinásobně vyšší.

Kromě rizika požáru z usazených sazí v komině zvyšuje špatně průchodný komin rovněž riziko otravy oxidem uhelnatým a jinými toxiny, protože nejsou správně odváděny vzhůru, ale hromadí se v prostoru.

Mnoho lidí však údržbu kominy podceňuje. Během poslední topné sezóny, tedy od loňského října do letošního března, vzniklo podle statistik Hasičského záchranného sboru ČR jen v důsledku technických závad, špatné konstrukce kominů a zanedbání péče o spalínové cesty více než tisíc požárů. V porovnání s loňským rokem se tedy počet požárů opět zvýšil. Nejčastěji požáry vznikají přímo v komině kvůli vznícení nevyčištěných sazí.

Kontroly spalínových cest v domácnostech lidé většinou odkládají až na začátek podzimu. Návštěvu kominíka je však lepší si objednat po

skončení topné sezóny na jaře, kdy kominíci mají na kontroly i čištění obvykle více času. V případě, že na podzim objeví nějakou závadu, oprava se do začátku vytápění nemusí stihnout.

„Lidé by péči o komin neměli zanedbávat. Díky intenzivní komunikaci a novým právním předpisům se nám sice krátkodobě podařilo počet nehod snížit, teď to však vypadá, že se vracíme k původnímu stavu,“ varuje prezident Společenství kominíků ČR Jaroslav Schön.

V ohrožení je přitom majetek i zdraví lidí. Například letos v březnu vypukl od kominy požár střešní konstrukce v Opavě. Hořela izolace střechy a střešní krytina okolo kominového tělesa. Škoda dosáhla 25 tisíc korun. K újmě na zdraví

nedošlo. Tragický následek měl ale požár zahradní chatky ve Zlíně, kde jeden člověk uhořel. Příčinou byla opět zanedbaná péče o komin.

Požáry ale nejsou jediným vážným důsledkem zanedbání péče o kominy. Svě o tom ví soudní znalec v oboru stavebním se specializací kominictví František Jiřík: „V České republice máme stále problémy v oblasti provozování dosluhujících spotřebičů na plyná paliva v provedení B, tedy spotřebičů s atmosférickým hořákem na zemní plyn a s přerušovačem tahu. Jen za letošní rok jsem posuzoval pět přitrávení nebo otrav oxidem uhelnatým od těchto těles,“ říká znalec.

Právo, 30. května 2018

MUDr. Ivo Novák informuje občany o změnách ordinčních hodin v období letních prázdnin.

9. 7.-20. 7. a 13. 8.-17. 8. 2018

bude zavřeno z důvodu dovolené.

V době dovolené zastupuje ve svých ordinálních hodinách MUDr. Burešová.

Věděli jste, že vašeho psa může zabít i obyčejná voda?

Pitný režim v horkých dnech by měli dodržovat nejenom lidé, ale i vaši pejsci. Jenomže těm hrozí otrava vodou. Jak tomu zabránit?

Hyperhydratace může vašeho mazlíčka i zabít

Otrávit vodou se může kterýkoliv pes kdykoliv. A nejedná se zde o pojem, mířený na závadnou nebo neznámou vodu z řeky. U psa k hyperhydrataci, tedy k přílišnému množství vypité vody, může dojít v letním období při hře ve vodě, kdy pes při aportování hraček, potápění, skákání do vody spolyká větší množství vody za krátký čas anebo při chytání vody z hadice, což je oblíbená letní zábava mnoha psů. Zvíře totiž v zápalu hry nedokáže odhadnout, že už přijal více vody, než jeho organismus dokáže zvládnout.

Jak škodí voda

Říká se, že všeho s mírou. A to platí i u vody. Voda sama o sobě škodlivá v tomto případě není. Jde především o to, že obsahuje ionty, kterými se

lze náhle předávkovat. Při velkém příjmu vody se zředí krevní plasma a buňky se začínou nalévat tekutinou, čímž dojde k jejich poškození. Nerovnováha mezi ionty se projeví především otokem mozku, což je život ohrožující. Při nedostatečně rychlé zásahu může dojít k trvalému poškození motoriky, mentality nebo i ke smrti.

Příznaky intoxikace vodou

Mezi hlavní příznaky patří zvracení, letargie, ztráta koordinace, nadměrné slinění, „skleněné“ oči, bledé sliznice, rozšířené zornice, křeče, nadmutí, potíže s dýcháním, bezvědomí (pokročilé stádium intoxikace) a nadměrné močení.

První pomoc

Bohužel, tedy skutečně rozhodují minuty, proto je nutné ihned vyhledat veterináře. Pokud otravu vodou podchytíte včas, je psu okamžitě napojena kapačka s vyvažujícími ionty NaCl, které zabrání dalšímu hromadění tekutin v buňkách.

Dále dostane léky na zmenšení otoku. Veterinář by pak měl zkontrolovat jeho reflexy a zjistit, zda nedošlo k poškození mozku. Úplná rekonvalescence pak trvá ještě několik dalších týdnů, přesto i tak už nikdy nemusí být váš pes „takový, jaký býval“. Proto je nejlepší prevence.

Trvalý přístup k vodě

Základem prevence je trvalý přístup psa k vodě, protože pes sám nejlépe pozná, kdy má žízeň. Pokud ale máte mazlíčka, který si například neustále vylívá vodu nebo čeká celý den na pána a je bez vody a dáte mu napít večer, tak se zřejmě pokusí celou misku vypít najednou. A to je přesně to, čemu byste měli zabránit. Rovněž mějte pod kontrolou i hrátky psa ve vodě. Zamezte dlouhodobému chytání vody z hadice, aportování hraček z vody.

Šárka Vondráčková

Mazlíčci, 26. května 2018

Komunální volby 2018 - uzávěrka příspěvků

Jak jsme avizovali v předešlých číslech, v souvislosti s blížícími se komunálními volbami dává, po dohodě s obecním úřadem, redakce Devítky prostor jednotlivým volebním stranám a uskupením k vlastní prezentaci.

Uzávěrka příspěvků je 31. srpna 2018!

Redakce si vyhrazuje právo na konečnou grafickou úpravu, pokud neodevzdáte svůj plošný inzerát jako PDF soubor v tiskovém rozlišení.

Dodáte-li vlastní text, zvlášť elektronicky obrázky či logo strany, inzerce vám rádi graficky připravíme.

Inzerce zašlete včas na naši e-mailovou adresu: devitkamm@seznam.cz

Myslíte si, že snídáte dobře?

Když se řekne ideální snídaně, většina z nás si představí jogurt, pomerančový džus a šálek lahodné kávy. Bohužel jde ve všech případech o potraviny, které bychom neměli jíst nalačno, neboť mohou negativně ovlivnit naše zdraví. Ač to zní paradoxně, vysvětlíme vám, proč to tak je.

Káva

Ve spěchu do sebe hodíte šálek kávy a rychle utíkáte do školy nebo do práce. Když tímto způsobem kávu vypijete ráno na prázdný žaludek, rázem si zaděláváte na problémy zažívacího ústrojí. Pití kávy nalačno má totiž za následek překyselení žaludku, kvůli čemuž můžete v průběhu dne pocítovat pálení žáhy.

Sladká ovocná šťáva

Není nad to začít den sklenicí pomerančového džusu, říkáte si. Jenže pokud tento rituál v podo-

bě pití sladkých ovocných šťáv pravidelně praktikujete, říkáte si nejen o podrážděný žaludek, ale přetěžujete tím i svá játra a slinivku.

Vyhýnejte se po ránu pití sladkých ovocných nápojů a dopřejte si ovoce v přírodní formě. Vsaďte na borůvky, papáju nebo vodní meloun. Toto ovoce můžete zkombinovat například s ovesnou, kukuřičnou nebo pohankovou kaší.

Čaj

Ačkoli je to zvláštní, také pití čaje na prázdný žaludek není vůbec vhodné. Dochází totiž k potlačení sekrece žaludečních šťáv a snížení žluči a kyseliny v žaludku. Právě žluč a kyselina jsou však nezbytné pro celkové trávení jídla a pro vylučování cholesterolu z našeho těla.

Jogurt

Jogurt s ovocem a ovesnými vločkami. Dá se

na tom po ránu vůbec něco zkazit? Ano - pokud budete jogurt jíst na lačný žaludek. Zdraví prospěšné bakterie obsažené v jogurtu totiž mají na váš prázdný žaludek spíš negativní vliv. Navíc kyselina mléčná, která se v jogurtu taktéž nachází, pro vás po ránu kvůli vysoké přítomnosti žaludečních šťáv nemůže mít téměř žádný pozitivní přínos.

Konzumaci jogurtů se ovšem rozhodně nevyhýbejte. Jogurt si v průběhu dne dejte na plný žaludek nejdříve dvě hodiny po probuzení (například na dopolední svačinu) a dopřejte si ho i kdykoli během dne.

Kynuté pečivo

Dopráváte si ráno ke kávě s oblíbenou croissanty? Ač jde o příjemný rituál, zpozorněte. Jelikož je croissant kynuté pečivo, obsahuje kvasinky, které mohou jak podráždit sliznici vašeho prázdného žaludku, tak způsobit nadýmání.

Místo kynutého pečiva si po ránu dopřejte celozrnné výrobky bez kvasnic. A to třeba palačinky nebo vafle připravené z celozrnné mouky (použít můžete také mouku pohankovou). Jejich součástí jsou rovněž vejce, která ve všech svých úpravách (míchaná či vařená) představují další zdravou formu snídane.

Zdroj: jenzeny.cz

Naše jubilantky

V květnu oslavila 65 let
paní **Dagmar HULÍNOVÁ**.

V červnu oslavila 75 let
paní **Helena JURÁNKOVÁ**.
Oběma srdečně blahopřejeme.

Zájezdy a akce na Vysoké

Sobota 26. května se vydařila. Konal se zájezd za poznáním pořádaný Obecním úřadem Malá Morava do lázní Teplice nad Bečvou a hrad Helfštýn. Účastníci navštívili v Teplicích aragontové jeskyně, prohlédli si lázně a také největší propast v České republice s hloubkou 404 m Macůšku. Po obědě se přesunuli na hrad Helfštýn, kde shlédli s odborným výkladem jeden z nejkrásnějších hradů na Moravě, kde se každoročně konají soutěže uměleckých kovářů.

Na 22. září připravujeme další poznávací zájezd do Javorníku na hrad Jánský vrch, do Račického údolí s prohlídkou Čertovy kazatelny. Dopravu opět zajišťuje firma VOBUS Hanušovice.

2. června na Vysoké opět konal Dětský den. Zúčastnilo se okolo 60. dětí a asi stejný počet

dospělých. Své umění předvedl dětský pěvecký sbor z Bohdíkovy včetně karaoke. Také přijeli Hasiči a Policie z Hanušovic a za velkého zájmu předvedli dětem svoje technické vybavení. Chaťáci z Vysoké připravili pro děti plno atrakcí – střelbu ze vzduchovky, z luky, chůze na chůdách atd., a také malování na dřevěné destičky. Libor z hor zajistil tradičně občerstvení, udily se makrely, opékaly klobásy a zábava nebrala konce až do večera.

16. června proběhla soutěž v petanque, opět krásné počasí, makrely, gulášek, hojná účast. Ve dnech 5. a 6. července proběhne turnaj v odbíjené a nohejbale. V říjnu zas na tradiční Drakiádu. Přeji krásné léto!!!

Mgr. Jaromír Straka

Moravský zemský strom

V naší obci bude vysazen moravský zemský strom. 1. září 2018 se uskuteční tradiční Pochod k prameni Moravy. Den před touto akcí si místní část Malá Morava připomene, že strom a voda patří k sobě, že jeden bez druhého nemohou žít.

Zrovna tak jako člověk patří ke své zemi, ve které se narodil. I když má v dnešní době možnost cestovat a objevovat různé kraje, do své domoviny se vždy rád vrací. Předáváme svým potomkům hrdost k Moravě, vštěpujeme jim úctu ke všemu dobrému, co naši předkové v zemi vybudovali.

Vzpomeneme stého výročí vzniku Republiky československé, kdy se objevily první náznaky snah o vymazání naší Moravy z mapy Evropy. Téměř k dokonalosti tyto snahy přivedl totalitní režim po roce 1948. Ani současná Česká republika nemá na nápravě zájem.

Pokusme se o to alespoň symbolicky my. Vysazení zemského stromu bude připomínkou, že tak jako strom zapustí kořeny do moravské půdy, tak Morava měla, má a bude mít své kořeny v Evropě.

Petr Mahel

Pekař a pekařka

Před dávnými časy žil na Malé Moravě člověk, který se živil tím, že pekl na zakázku. Hlavně pečivo jako třeba chléb, ale ten jen v malém množství, protože si jej většinou peklo místní obyvatelstvo samo. Ale hlavně rohlíky, podle kalendáře třeba vánočky (Vánoce), mazance (Velikonoce), bábovky, preclíky, různé koláče a koláčky, pletýnky, dalaňky, rolády, záviny a třeba i někdy sladké cukroví. Vše podle zájmu a požadavků kupujících. Také pekl poutní srdíčka, čerty, Mikuláše, zajíčky, panenky a podobně. Všechno poutní pečivo pekl ze sladkého medového těsta. Své pekařské výrobky rovnou prodával doma v malé pekárně, ale také je dodával podle zakázky místním obchodníkům, hostinským, nebo třeba velkým sedlákům pro jejich chasu. Ti sice by si to upekli doma také, ale lidí na práci bylo málo, a tak zdržovat se pečením bylo pro ně jen ztrátou času.

Sám pekař byl hezký chasník vysokého vzrůstu, hlavu měl zrzavou a kudrnatou. Ve svém pekařském řemesle se uměl ohánět, ale byl smutný. Pro samotu pekařskou práci neměl na děvčata vůbec žádný čas. Pekl ráno, pekl odpoledne a pekl také večer. Pochopitelně i prodával pořád a průběžně jak si někdo k němu pro pečivo došel. Občas musel sednout na kolo a své pekařské výrobky zákazníkům rozvést. Vozil je v koši, který měl upravený jako nůši na záda s popruhy. Také ten koš měl horní pletený uzávěr, aby se mu do pečiva něco po cestě za obchodem nepřidalo. Třeba spadlý list ze stromu. Nebo obráceně, aby mu z jeho zboží něco po cestě neubylo. Třeba aby mu nějaký nenechavý pták, nebo nějaké nezvedené dítě sebralo čerstvý rohlíček a podobně.

Pomáhali mu v jeho pekařské práci i jeho rodiče, kteří dříve byli také pekaři a po kterých to řemeslo zdědil. Ale byli to již staří lidé, a tak spíše hlídali obchod a pekárnu, když nebyl doma, kynuté těsto, které bylo založené, uválené a uhnětené na pečení, samotné pečení a podobně.

Ale přeci jen se něco změnilo. Pokukovalo po něm jedno okaté děvče od souseda domkáře. Protože rodiče tohoto děvčete byli chudí a navíc měli mnoho dětí, tak chodili pracovat do hospodářství k sedlákovi. To samé dělali jejich děti. Jinak to ani nešlo. Jen do školy a do kostela museli všichni. Do školy chodily děti hlavně v zimě, a to ještě jen někdy, když pro ně nebyla u sedláka žádná jiná práce. Do kostela chodili všichni každou neděli. Všechny děti pracovaly spíše jen za jídlo. Peníze za práci dostávali jen rodiče, a to jen jednou za rok – na Štěpána. Jinak také pracovali jako děti za jídlo. Byl to nuzný život a nebylo se co divit, že děvče chtělo v tom svém životě něco změnit a hlavně mít se lépe než ostatní sourozenci a rodiče. Pekař se jí líbil, ale v té době nebylo myslitelné, aby si nejchudší děvče v obci mohlo myslet na chlapce řemeslníka a obchodníka v jedné osobě. A přeci jenom se vše otočilo.

Jednou v zimě, kdy bylo opět sněhu tak metr vysoko, pekař zase vyjel se svou nůš s pečivem na kole za obchodem. Ale ouha. Na cestě byla zamrzlá louže, spíše zamrzlý led z toho, co na cestu někdo nezodpovědný vyhlil. Ten byl ale pod popraškem sněhu, co na něj vítr navál. Pekař jak spěchal, si této praradnosti na cestě nevšiml, křivo na ten led najel a upadl i s kolem a s nůši. Přitom si zle pochroumal nohu. Ani nemohl vstát. Zrovna nikde nikdo, kdo by mu pomohl na nohy. Sám se postavit pro bolest nemohl. Zavolal o pomoc.

Tu se znenadání objevila naše dívka. Byla doma sama, protože na statku u sedláka pro ni v této době práce nebyla. Mladší sourozenci si někde hráli a rodiče byli ještě v práci. Bylo venku i doma ticho, a tak zaslechla pekařovo volání o pomoc. Vyběhla se ven podívat, co se děje a kdo volá v tuto dopolední dobu o pomoc. Uviděla na zemi uprostřed cesty ležet pekaře s nůši pečiva a kolo položené na něm. Ihned se pokusila mu pomoci na nohy. Nešlo to, velmi jej noha bolela. Proto nejdříve odvedla kolo domů i s nůši a přitáhla si na pomoc z domu malé sánky. Také vzala dvě tyčky, co tam stály u sáněk, aby se pekař mohl jak opřít při tom vstávání z cesty a nasedání na sánky. Pekař byl chlap jako hora a to děvče byl takový malý strážlík. Byla drobná, ale měla silnou vůli mu pomoci. Dopravila jej k sobě domů a tam ho uložila na lavici u kamen. Obvykle tam sama spávala, proto na té lavici byla silná vlněná deka a polštářek. Snažila se našemu hekajícímu pekaři

uvolnit šatstvo, protože byl navlečený a nebylo ani pořádně vidět, co se mu při tom pádu stalo.

Po chvíli, za stálého pekařova hekání a nadávání od bolesti, se jí to podařilo. Bylo to jasné, noha byla zlomená někde v místě nártu. Bylo nutné jej nějak ošetřit. A v tom domě přiběhly ostatní děti. Nejstarší chlapec dostal za úkol donést nůši s pečivem do statku, kde jej měli objednáno. Nebylo to daleko a jeden z kluků hned vyběhl s nůši s pečivem ven. Další chlapec dostal za úkol informovat pekařovy rodiče, co se mu stalo, aby o něj neměli starost, že je o něj postaráno. Další dítě, tentokrát sestřička, byla poslána za místní kořenářkou, aby se hned přišla se podívat na nemocného a poradila, jak postupovat v léčení dále. Zatím dívka nohu stáhla čistou haděrkou, podložila ji dvěma prkénky, aby se zlomenina co nejméně hýbala. Uvařila mu silný bylinkový čaj a ostatní děti poslala do kůlny pro dřevo, aby se mohlo co nejvíce přiložit do kamen.

(Dokončení na straně 6)

MUZEUM MALÁ MORAVA

Stará školní třída

Zemědělství

Zveme Vás do muzea

na Malé Moravě

Ševcovská dílna

Ochrana přírody

Včelařství

Lesnictví

a další exponáty z let minulých

Zveme Vás na otevření muzea 30. 6. 2018 v 17.00 hodin.
Muzeum bude otevřeno do konce září
každý den od 10.00 do 15.00 po zavolání na telefonní čísla,
které jsou uvedeny na dveřích do budovy muzea.

Vstupné dobrovolné

Všechny srdečně zve Obec Malá Morava a Spolek přátel muzea Malá Morava.
Muzeum finančně podpořily Lesy České republiky, s.p., a Farma Morava, spol. s r.o.

(Dokončení ze strany 5)

Za chvíli přišla kořenářka. Pro doktora si chudí lidé neposílali – neměli na něj peníze. Zkontrolovala nohu. Místo okolo zlomeniny omyla, přidala na ránu lopuchové listy, které měla pro tyto případy doma nasušené, jako ostatní bylinky na léčebné lektvary, jak bývalo zvykem. K večeru přišli rodiče z práce. Již se k nim donesla zpráva, že mají doma nemocného člověka. Přišel i pekařův táta. Domluvil se hned, že zajde k sedlákově, aby zapráhl do saní a dovezl jeho syna domů.

To se i stalo. Pekař jak se probudil z prvního leknutí, tak hned přemýšlel, jak bude s tou nohou řemeslo provádět dále. Zakázek měl hromadu a nechtěl o zákazníky a odběratele pečiva jen tak přijít. Naše dívka byla pořád kolem něj. Ani na chvíli se od něj nehnula. Jeho rodiče byli za tu pomoc docela rádi, protože byli jednak starší a hlavně i slabí na to, aby tahali těžkého chlapa. Pekař se kroutil a kroutil, až z něj vyšla prosba, jestli by nechtěla u nich nějaký čas pomoci nejen s jeho ošetřováním, ale hlavně pomoci s pečením a prováděním jeho živnosti.

Děvče zčervenalo studem a naoko se kroutilo a trochu vymlouvalo na to, že pečení moc nerozumí a obchodu již vůbec ne. Ale vařit už umí a práci v domácnosti již také umí zastat. Jednak se pořád jako nejstarší musela doma starat o mladší sourozence, ale také se něco přiučila ve

službě na statku, kde byla v kuchyni k ruce selce.

Protože v téhle době práci neměla, doma by byla spíše na obtíž a hladovým krkem navíc, tak svolila. A že to tedy zkusí. Za jídlo a za střechu nad hlavou.

Ale pekař nebyl škrob a hned si s ní domluvil i mzdu a výslužku domů k tomu. Domluvil se na půl roku, tedy přes zimu, pak že se uvidí. S pečením ji bude radit on, nebo starší rodiče, a v obchodě on. Donášku – rozvoz napečeného pečiva bude dělat její nejstarší bratr, k tomu ještě nosit těžké věci jako třeba pytle s moukou, nebo se starat o dřevo na topení a na pečení v peci. K tomu ještě úklid pekárny, obchodu a celého hospodářství každý den. Zapláceno bude mít dohromady se sestrou.

Jak domluveno tak uděláno.

Konečně si mohl náš pekař i trochu oddychnout od práce. Doma měl pekařku a jejího bratra jako učedníka. Hned také nechal vyklidit malou světnici za pekárnu a umístit zde dvě postele, dvě truhly na prádlo, stůl a židli, jeden věšák na zeď, umyvadlo a zrcadlo, džbán na vodu, dvě sklenice, kamna, aby si v zimě mohli zatopit a v teple si odpočinout. Chodit domů se nevyplatilo, protože se pracovalo skoro pořád.

Domů ale přeci jen oba sourozenci občas zašli, aby donesli rodičům a dětem něco na zub. Noví pekařští pracovníci byli chudí a měli jen to, co měli na sobě. Pár otrhaných svršků a jinak nic.

Pro oba proto nechal pekař udělat kabáty, no spíše pracovní pláště a zástěry. Oběma nechal koupit kus plátna na šátek pro mladou pekařku a plátěnou čepici pro učedníka a také nové pracovní boty. Ty, co nosili, nechal u ševce podrazit a opravit, aby mu nedělali v obchodě ostudu. Ještě jim nechal dát do komůrky budík, nutné to zařízení v pekařském řemesle. Vždyť se peče i v noci, případně brzy nad ránem.

Mladí se pustili s vervou do práce a pekařská pec jen zpívala. Okolo pekárny se linula vůně od čerstvého pečiva, že se hned každému sliny sbíhaly. Mladá pekařka navíc měla mnoho nových nápadů jak zdobit různé cukroví a medové perníčky, srdíčka atd. Objednávky na jejich zboží byly větší a větší.

Pekařovi se jeho nová pomocnice ještě více zalíbila. Oči by na ní nechal. Jeho rodičům se také líbila, a když viděli, že je k práci a navíc má pekaře ráda, doporučili mu ji za manželku. Pekař nechal své snoubence ušít hned dvojce šaty. Jedny na práci a jedny na svatbu. K tomu také nové boty. Již nemusela chodit skoro po celý rok bosky. Bratřovi učedníkovi to samé. Oba zde v pekárně pookřáli a hned jim bylo nějak lépe.

Svatba byla v létě. Slunce svítilo, a tak dali si ven lavice a stoly a místní šumafí jim zahráli. A bylo zase jednou na Malé Moravě veselo...

Ludvík Vrána

Šel tudy, měl dudy...

(Vzpomínka)

V dávné době byli dudáci snad v každé obci. Donce byly i dudácké kapely. To dnes již, jak se říká, vymizely. Ale přeci jsou a dokonce mají u nás festival dudácké hudby. Víme, že se jedná o národopisnou záležitost v jižních Čechách a dudácký festival je pořádán již řadu let v Domažlicích. Ale přesto tam a jinde v jižních a západních Čechách ještě místní dudáci chodí hrát lidem pro poslech, pro dobrou náladu, pro radost i pro tanec. Zajímavé je, že se zde scházejí i dudácké kapely z celé Evropy.

Dudy jsou lidový hudební nástroj, který pochází z pradávnej doby, kdy se lidé začali zabývat pastevectvím. Je to vlastně píšťala se vzduchovým vakem. Ten byl obvykle vyroben z kozí, nebo ovčí kůže. Píšťala byla vyřezána ze dřeva. Postupně časem se píšťala různě zdokonalovala a také vak byl různě přizpůsobován své potřebě. Přidávaly se na něj různé ozdoby a všelijak se vylepšovalo jeho držení tak, aby se v průběhu hry mohl jakoby „nadechovat“ a foukat vzduch do píšťaly bez přerušování hry. Také byly na dudy přidávány popruhy, aby dudák měl pro hru volné obě ruce. U píšťaly se zase zvyšoval počet dírek, aby se

rozšířil její tónový rozsah. Nakonec i píšťaly se různé hezky zdobily, hlavně jejich hlavička a koncovka. Ta se obvykle dělala z kozích, nebo ovčích rohů. Vše se ještě různě barvilo a na všechny díly tohoto nástroje se ještě připevňovaly barevné stuhy. K dokonalosti dudáci přivedli tento nástroj v Anglii, ve Skotsku a v Irsku. Zde šli výrobci tohoto nástroje tak daleko, že již vyrábějí dudy s několika píšťalami. Pak je jejich zvuk při hře hodně jiný než dudy vyrobené u nás.

Dudák do měchu foukal pomocnou píšťalou, ale mezitím mohl ještě zpívat. To dělalo z tohoto nástroje fenomén, který překonal doslova věky.

Dudáci chodili krajem a hrávali, jak bylo potřeba, nebo spíše jak se to hodilo jim a hlavně posluchačům. Nebylo proto divu, že byli vítáni v každé vesnické hospodě na vesnických zábavách. Nebylo ani výjimkou, že dudy byly často součástí nějaké kapely. Měly zajímavý zvuk a hlavně dobře se na ně hrálo a dobře se poslouchala jejich „píseň“, a to ať byla o čemkoliv.

Ale asi v polovině minulého století byla hra na dudy omezována. Nastal rozmach rozhlasu, gramofonů a jiných hracích skříní a na dudy se začalo zapomínat, i když jejich hra se lidem pořád líbila. Já osobně jsem zažil ještě dudáky, jak chodili v padesátých letech minulého století po vesnicích spíše jako národopisná rarita. Dudáci, nebo i hráči na jiné nástroje tak chodili ukazovat svou hru na dudy po vesnických školách.

Tak také chodili po školách v obcích na Malé Moravě. Vždy to byl pro děti svátek. Jakmile přišli dudáci do školy, tak se udělalo volno pro všechny a všichni koukali na dvoře na představení dudáka. Zde chodilo tzv. Duo, jeden dudák s paní. Oba byli žertovně oblečení ve staromódním oblečení, které navíc bylo opatřeno různými pestrobarevnými pentlemi. Dudák hrál na dudy a k tomu ještě zpíval různé, ale hlavně zábavné písničky. Do noty mu hrála jeho společnice, ale na harmoniku. I ona měla na svých šatech různé pentle a pentličky. Hrálo jim to, a když k tomu přidali ještě zpěv, tak celá škola i s učiteli ani nedutala, jak je

to zaujalo. Ale netrvalo to dlouho, protože ten dudák za chvíli přešel na všeobecně známé písně a zpívala s ním nakonec vždy celá škola. Ti muzikanti museli pro velký zájem ještě přidávat. Děti je ani nechtěly ze školy pustit. Obvyčně ti dva dostali ve školní jídelně i najíst, a pak cestovali dále. Druhý den přišla na řadu další škola a tak to šlo pořád dál a dál. Musíme uvážít, tehdy byly školy ve všech obcích plné dětí a tato neobvyklá zábava byla jen někdy, obvyčně jednou za rok.

Dudáka s manželkou platil za jejich vystoupení okresní odbor školství, takže se nikdo s nějakým vybiráním peněz od dětí nezdržoval. Dudák o přestávkách na odpočinek hned vyprávěl o tom, jak se dudy vyrábí a kde všude se na ně ještě hraje. A hlavně také jak se na ně hraje.

Že byly dudy a hra na ně v minulosti hodně oblíbené nám dává i Dvořákova opera – Strakonický dudák. Jistě ji všichni znáte. Je to o tom jak dudák šel do světa, nechal si začarovat od čerta dudy a došel s nimi až do Turecké země do Cařihradu (dnes Istanbulu) a jak se dostal zase domů.

Odpoledne se dudák s partnerkou ještě obvyčně zastavil v místní hospodě a tam zase hráli pro poslech a dobrou náladu lidem, co šli z práce. Často tato hudební produkce a zábava trvala dlouho do noci, podle toho jak to lidi bavilo a jak se vybralo peněz. Tentokrát do klobouku.

Jen policajťům se to nelíbilo, protože měli dohlížet na zavírací hodinu v restauracích na vesnicích, což bylo v devět hodin večer. Naštěstí do pohostinství v jednotlivých obcích v okolí Malé Moravy policajti moc nechodili, nebo spíše vůbec. A to zavírání se tentokrát místním zdálo hodně brzy. Obvyčně si hudebníci s místním hostinským domluvíli spaní a ráno šli zase dále.

Bohužel, když se dnes zeptáte dnešních mladých lidí co je to dudák, nebo co jsou to dudy, tak ani neví, co by odpověděli. Je to škoda. Takto mizí jeden dříve běžný, dnes vzácný hudební nástroj a způsob lidové zábavy.

Ludvík Vrána

Zápis z 18. zasedání Zastupitelstva obce Malá Morava, konaného dne 14. 6. 2018 od 16.00 hodin ve spol. místnosti domu čp. 66 v Podlesí

Poznámka: Tento zveřejněný Zápis je upraven (jsou zveřejněny pouze iniciály jmen a příjmení osob, které nesouhlasí s uveřejněním) z důvodu dodržení přiměřenosti rozsahu zveřejňovaných osobních údajů podle zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů v platném znění. Jména osob jsou zde uvedené s jejich souhlasem. Do úplné verze Zápisu mohou v případě potřeby na obecním úřadě kdykoli nahlédnout občané obce od 18 let věku s trvalým pobytem na území obce, fyzické osoby - vlastníci nemovitostí (staveb, bytů, pozemků) na území obce a cizí státní příslušníci, kteří mají trvalý pobyt na území obce. Jiné fyzické osoby a osoby právnické mají možnost získat informace z jednání zastupitelstva obce na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

Přítomní členové zastupitelstva obce:

Josef Hulín (1), Walter Köhler (2), Antonín Marinov (4), Pavel Morong (5), Karel Svoboda (7).

Nepřítomní členové zastupitelstva obce:

Jan Kouřil (3), Štěpán Morong (6), Josef Temňák (8), Martin Tóth (9) - všichni omluveni.

Přítomní občané:

Marie Pospíchalová, Petr Pospíchal.

Hlasování zastupitelů: (+) pro, (-) proti, (o) zdržel se hlasování, (x) nepřítomen

Starosta obce v 16:00 hodin zahájil zasedání zastupitelstva obce a sdělil, že veřejnost byla o svolání zastupitelstva informována oznámením na úřední desce a na webových stránkách obce. Všichni členové zastupitelstva obdrželi pozvánky. Je přítomna nadpoloviční většina členů zastupitelstva a podle ustanovení zákona o obcích je zastupitelstvo usnášeníschopné.

Program jednání:

1. Schválení programu jednání.
2. Určení zapisovatele z jednání.
3. Určení ověřovatelů z jednání.
4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu.
5. Mezitimní závěrka 1-3/2018.
6. Závěrečný účet obce za rok 2017.
7. Účetní závěrka Obce Malá Morava.
8. Účetní závěrka MŠ Malá Morava.
9. Rozpočtové opatření.
10. Provedená opatření starosty.
11. Výsledek hospodaření obce za leden až květen 2018.
12. Kalkulace vodného.
13. Souhlas se stavbami:
 - Přípojka NN Podlesí,
 - Stavba terasy Vysoká,
 - ČOV Vojtíškov,
 - ČOV Zlatý Potok I.,
 - ČOV Zlatý Potok II.,
 - Obnova NN Vysoký Potok.
14. Žádosti o pacht pozemků:
 - Zlatý Potok,
 - Vojtíškov,
 - Malá Morava.
15. Smlouva o pachtu pozemků.
16. Žádost o finanční příspěvek.
17. Smlouva o poskytnutí dotace.
18. Vytvoření pracovního místa.
19. Oprava komunikací.
20. Výzva k úhradě smluvní pokuty.
21. Žádost o výstavbu VO.
22. Obnova VO.
23. Zadání změny č. 1 Územního plánu.

24. GDPR.

25. Zápis z kontroly hygieny práce.

26. Zápis z kontroly krizového řízení.

27. Diskuze.

28. Závěr jednání.

1. Schválení programu

Starosta seznámil přítomné s návrhem programu dnešního jednání. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/18/01: ZO schvaluje program jednání.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

2. Určení zapisovatele zápisu z jednání

Starosta určil zapisovatelkou zápisu z jednání paní Simonu Pospíchalovou.

3. Určení ověřovatelů zápisu

Starosta obce určil ověřovatelem zápisu pana Josefa Hulína a Pavla Moronga.

4. Kontrola plnění usnesení z minulého zasedání a zpráva o činnosti obecního úřadu

Starosta seznámil přítomné s plněním usnesení z minulého zasedání a se zprávou o činnosti obecního úřadu v uplynulém období. Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí plnění zprávu o plnění usnesení.

5. Mezitimní závěrka 1-3/2018

Starosta seznámil přítomné se čtvrtletní mezitimní účetní závěrkou.

ZO bere na vědomí zveřejnění a obsah mezitimní účetní závěrky za období 1-3/2018.

6. Závěrečný účet obce za rok 2017

ZO projednalo závěrečný účet obce Malá Morava, tj. údaje o výsledku celoročního hospodaření. Závěrečný účet obsahuje mimo jiné zprávu o přezkoumání hospodaření obce za rok 2017, výsledek hospodaření obce, rozvahu, výkaz zisku a ztrát, přílohu, výsledek hospodaření fondů FRB a SF, hodnotící zprávu finančního hospodaření obce, výsledek hospodaření MŠ, výsledek inventarizace a ukazatel dluhové služby. Závěrečný účet je zveřejněn na úředních deskách a webu obce.

Příjmy celkem po konsolidaci: 14.120.604,17 Kč

Výdaje celkem po konsolidaci: 10.444.140,88 Kč

Zůstatky bankovních účtů:

Běžný účet + ČNB: 12.961.898,03 Kč

Fond rozvoje bydlení: 479.327,33 Kč

Sociální fond: 250.806,33 Kč

Fond vodohospodářského majetku: 99.800,- Kč

Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2018/18/02: ZO souhlasí s celoročním hospodařením obce za rok 2017, a to bez výhrad.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

7. Účetní závěrka Obce Malá Morava za rok 2017

Starosta předložil účetní závěrku obce a otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil. Protokol o schválení účetní závěrky je přílohou č. 1 tohoto zápisu.

2018/18/03: ZO v souladu s § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, schvaluje účetní závěrku Obce Malá Morava, sestavenou ke dni 31. 12. 2017 podle vyhlášky č. 220/2013 Sb.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

8. Účetní závěrka MŠ Malá Morava za rok 2017

Starosta předložil účetní závěrku Mateřské školy Malá Morava a otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil. Protokol o schválení účetní závěrky je přílohou č. 2 tohoto zápisu.

2018/18/04: ZO v souladu s § 84 odst. 2 písm. b) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, v platném znění, schvaluje účetní závěrku Mateřské školy Malá Morava, sestavenou ke dni 31. 12. 2017 podle vyhlášky č. 220/2013 Sb.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

9. Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce projednalo rozpočtové opatření č. 100002/2018 včetně důvodové zprávy. Rozpočet byl navýšen v příjmech o 40.000,- Kč, ve výdajích o 2.306.300,- Kč a financování bylo navýšeno o 2.266.300,- Kč. Kompletní znění rozpočtových opatření je v příloze č. 3 tohoto zápisu.

Starosta otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

2018/18/05: ZO schvaluje rozpočtové opatření č. 100002/2018.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

10. Provedená opatření starosty

Starosta předložil zastupitelům Opatření č. 08/2018, kterým starosta obce schvaluje a provádí rozpočtové opatření č. 100001/2018, toto opatření je přílohou č. 4 zápisu. Dále přítomné seznámil s Opatřením starosty č. 6/2018 – o uzavření darovacích smluv na poskytnutí daru ve výši 1.000,- Kč za požární zásah, s Opatřením č. 7/2018 – podpis smluv na audit GDPR a zajištění osoby pověřence se společností 2K Consulting Olomouc, s Opatřením č. 09/2018 – souhlas s uzavřením pachtovní smlouvy s manželi B., s Opatřením č. 10/2018 – souhlas s uzavřením pachtovní smlouvy a dohody o zaplacení úhrady s ing. P. B. a s Opatřením č. 11/2018 o uzavření smlouvy o umístění VO a BR se společností ČEZ distribuce.

ZO bere na vědomí opatření starosty.

11. Výsledek hospodaření obce za období leden až květen 2018

Starosta obce seznámil přítomné s výsledkem hospodaření obce v uvedeném období a poté otevřel diskuzi. Nikdo z přítomných se nepřihlásil.

ZO bere na vědomí zprávu o výsledku hospodaření obce v období leden až květen 2018.

12. Kalkulace ceny vodného na rok 2018

Ve smyslu § 36 odst. 5 zákona č. 274/2001 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je povinností provozovatele jednou ročně zveřejňovat jasné a úplné informace o výpočtu ceny vodného a stočného. Na základě Metodického pokynu Ministerstva zemědělství ČR byly zpracovány přílohy podle uvedené metodiky a budou zveřejněny i na internetových stránkách obce. Obec Malá Morava vlastní a provozuje 5 vodovodů v jednotlivých místních částech Malá Morava, Vojtiškov, Podlesí a Vysoký Potok. Zveřejněné údaje jsou společné za všechny vodovody. Stočné není účtováno. V loňském roce byla cena fakturovaná 18,26 + 15 % DPH = 21 Kč a skutečné náklady byly ve výši 20,01 Kč na 1 m³ vody. V letošním roce je kalkulována cena opět ve stejné výši.

ZO bere na vědomí výpočet ceny vodného.

2018/18/06: ZO stanovuje cenu za odběr pitné vody z obecních vododů od roku 2018 ve výši 21,- Kč včetně 15 % DPH, tj. ve stejné výši jako loni.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13. Souhlasy se stavbami

13.1 Přípojka NN Podlesí

Zástupce společnosti Emontas Olomouc, požádal obec o vyjádření k projektové dokumentaci ke stavbě „Podlesí, pa. č. 224, Lukáš Hercig, nové NNk“ za účelem připojení nového odběrného místa. Jelikož se stavba dotkne pozemku p. č. 2264/1 v k. ú. Podlesí-město, který je ve vlastnictví obce Malá Morava, je přiložen také návrh smlouvy o budoucí smlouvě na zřízení věcného břemene a dohoda o umístění stavby.

2018/18/07: ZO souhlasí se stavbou „Podlesí, pa. č. 224, Lukáš Hercig, nové NNk“ a schvaluje uzavření smlouvy o budoucí smlouvě na zřízení věcného břemene a dohody o umístění stavby.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13.2. Stavba terasy Vysoká

Žadatelka Mgr. L. L, Ph.D. požádala obec o souhlas se zastřešením terasy u domu čp. 2 ve Vysoké.

2018/18/08: ZO souhlasí se zastřešením terasy domu čp. 2 ve Vysoké.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13.3. ČOV Vojtiškov

Vlastník Pensionu Sport ve Vojtiškově J. Z. požádal obec o souhlas se stavbou domovní čistírny EKO SBR BIO H-Y (dodavatel Bazenplast s.r.o.)

na pozemcích p. č. st. 124/1 a st. 124/2 v k. ú. Vojtiškov. Žadatel dne 14. 12. 2017 požádal obec o souhlas s výstavbou domovní čistírny Ekocis, nyní požaduje jiný druh čistírny. Z tohoto důvodu je nutno revokovat minulé usnesení o schválení.

2018/18/09: ZO revokuje usnesení č. 2017/16/15 ze dne 14. 12. 2017.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

2018/18/10: ZO souhlasí se stavbou ČOV na pozemcích st. p. č. 124/1 a st. 124/2 v k. ú. Vojtiškov.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13.4. ČOV Zlatý Potok I.

V zastoupení investory pana Z. S., bytem Z. P., požádal Ing. J. J. obec o souhlas s projektovou dokumentací pro domovní čistírnu odpadních vod pro rodinný dům Zlatý Potok čp. 1.

2018/18/11: ZO souhlasí se stavbou ČOV pro dům Zlatý Potok čp. 1.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13.5. ČOV Zlatý Potok II.

V zastoupení investory pana J. K., požádal Ing. J. J. obec o souhlas s projektovou dokumentací pro domovní čistírnu odpadních vod pro dům na pozemku p. č. st. 26, 226 a 215/3 v k. ú. Zlatý Potok, obce Malá Morava.

2018/18/12: ZO souhlasí se stavbou ČOV pro dům na pozemku p. č. st. 26, 226 a 215/3 v k. ú. Zlatý Potok, obce Malá Morava.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

13.6. Obnova NN Vysoký Potok

Společnost Energorozvody Praha požádala obec o souhlas s další variantou realizace stavby „Vysoký Potok – SU_0610, DTS, NNv, IE-12-8004958“. Jedná se o pokračující obnovu vedení ve Vysokém Potoku. Starosta informoval, že souhlas s předchozí variantou vyslovilo zastupitelstvo již v loňském roce a proto je potřeba revokovat původní rozhodnutí.

2018/18/13: ZO revokuje usnesení č. 2017/16/13 ze dne 14. 12. 2017.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

2018/18/14: ZO souhlasí se stavbou „Vysoký Potok – SU_0610, DTS, NNv, IE-12-8004958“ a schvaluje uzavření smlouvy o právu provést stavbu.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

14. Žádosti o pacht pozemků

14.1. Zlatý Potok

Pan Z. B. požádal obec o pacht části pozemku p. č. 545/2 v k. ú. Zlatý Potok. Tento pozemek chce využívat jako stanoviště pro včely. Proběhla všeobecná diskuze. Závěrem diskuze bylo konstatování, že k požadované části pozemku neexistuje přístupová cesta. Jedná se o místo uprostřed louky ve vlastnictví ostatních osob, ke kterému sice vede obecní pozemek, ovšem ten není terénu zřetelný ani není geometricky zaměřený a mohl by vzniknout problém v přístupu. Starosta nechal hlasovat o návrhu neschválit pacht.

2018/18/15: ZO neschvaluje záměr pachtu části pozemku p. č. 545/2 v k. ú. Zlatý Potok.

Hlasování: 5:0:0 (návrh schválen)

14.2. Vojtiškov

Paní K. H. požádala obec o pacht pozemku p. č. 1873 o výměře 329 m² ve Vojtiškově. Tento pozemek využívá jako pastvinu pro kozy.

2018/18/16: ZO schvaluje záměr pachtu pozemku p. č. 1873 o výměře 329 m² v k. ú. Vojtiškov.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

14.3. Malá Morava

Společnost Farma Morava požádala obec o pronájem pozemků p. č. 551 o výměře 1 012 m², p. č. 553 o výměře 3 647 m², p. č. 555 o výměře 16 951 m², p. č. 606/8 o výměře 5 369 m² a p. č. 1176/4 o výměře 29 748 m² v k. ú. Malá Morava za účelem provozování zemědělské činnosti.

2018/18/17: ZO schvaluje záměr pachtu pozemků p. č. 551 o výměře 1 012 m², p. č. 553 o výměře 3 647 m², p. č. 555 o výměře 16 951 m², p. č. 606/8 o výměře 5 369 m² a p. č. 1176/4 o výměře 29 748 m² v k. ú. Malá Morava.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

15. Smlouva o pachtu pozemků

Starosta obce informoval přítomné, jakým způsobem probíhá proces pachtu pozemků u obce. Zastupitelstvo žádost projedná a případný záměr

pachtu schválí. Záměr pachtu se podle zákona o obcích vyvěsí na úřední desku a po zveřejnění záměru uzavře starosta obce (na základě pravomocí, které vykonává za radu obce, která se v naší obci nevolí). Vzhledem k tomu, že i starosta požádal o pacht části pozemku p. č. 283/14 o výměře cca 100 m², informoval přítomné, že by mohlo dojít ke střetu zájmů, kde by starosta podepisoval pachtovní smlouvu sám se sebou, a proto předložil celou záležitost k projednání v zastupitelstvu. Záměr pachtu byl schválen 24. 8. 2017 pod usnesením 25/14/2018 a byl zveřejněn na úředních deskách od 5. 1. 2018 do 5. 2. 2018. Na zveřejněný záměr pachtu nikdo nereagoval. Do diskuze se nikdo nepřihlásil.

2018/18/18: ZO schvaluje uzavření pachtovní smlouvy na část pozemku 283/14 o výměře cca 100 m² v k. ú. Malá Morava s A. M. Za obec ji podepíše místostarosta obce Walter Köhler.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

16. Žádost o finanční příspěvek

Společnost Linka bezpečí, z. s., se sídlem Ústavní 95, 181 02 Praha 8, požádala obec o podporu Linky bezpečí ve výši 5 000 Kč. Proběhla všeobecná diskuze.

2017/18/19: ZO neschvaluje poskytnutí finančního příspěvku pro linku bezpečí, z. s.

Hlasování: 0:5:0 (neschváleno)

17. Smlouva o poskytnutí dotace

V příloze je smlouva s Olomouckým krajem o poskytnutí dotace na Malomoravské slavnosti 2018 ve výši 10.000,- Kč na pronájem zařízení a vybavení slavností.

2018/18/20: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy o poskytnutí dotace na Malomoravské slavnosti 2018.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

18. Vytvoření pracovního místa

Starosta přednesl přítomným návrh na vytvoření 1 pracovního místa pro dělnickou profesi na dobu určitou, do konce října letošního roku, z důvodu velkého nedostatku pracovníků na letní údržbu. Dále informoval o zrušení smlouvy s Úřadem práce na vytvoření pracovních míst pro veřejně prospěšné práce. Navrhl přijmout paní F. K. Proběhla všeobecná diskuze.

2018/18/21: ZO souhlasí přijetím paní F. K. do pracovního poměru na dobu určitou do 31. 10. 2018.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

19. Oprava komunikací

Starosta informoval přítomné, že si obec nechala zpracovat projektovou dokumentaci od společnosti APC Silnice s.r.o., Brno, na opravu místní komunikace ve Skleném – jedná se o položení baleného asfaltu. Komunikace od kapličky po konec krajské silnice je rozdělena do 2 úseků:

- Úsek B (114 m) - orientační náklady 190.000,- Kč včetně DPH.
- Úsek A (972 m) - orientační náklady 1.930.000,- Kč včetně DPH.

Jelikož je cena za opravu poměrně vysoká, starosta navrhl na opravu využít některý z dotačních titulů a pokusit se zažádat o dotaci. Proběhla všeobecná diskuze.

2018/18/22: ZO souhlasí s opravou komunikace ve Skleném za předpokladu, že se podaří zajistit dotace na její opravu.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

20. Výzva k úhradě smluvní pokuty

Starosta seznámil přítomné s fakturou – výzvou na úhradu ušlého zisku a smluvní pokuty od společnosti Energie Pro, za neodebranou elektrickou energii. Dále informoval o stanovisku JUDr. J. B., advokáta v Brně, který zastupuje obec v této kauze, a který obci doporučuje tuto fakturu nehradit. Proběhla všeobecná diskuze. Starosta nechal hlasovat o návrhu nesouhlasit s úhradou.

2018/18/23: ZO nesouhlasí s úhradou smluvní pokuty pro společnost Energie Pro, s.r.o.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

21. Žádost o výstavbu VO

Starosta seznámil přítomné se žádostmi pana P. K. ml. o výstavbu veřejného osvětlení ve Vojtíškově od domu pana A. až po K. L. a odpovědi na jeho žádosti. Poslední žádost byla doručena 4. 6. 2018. Dále starosta předložil jeho stížnost ve věci veřejného osvětlení, kde si stěžuje, že obec na Vojtíškově osvětlení stavět nechce, ovšem že údajně na zastupitelstvu obce dne 14. 12. 2017 byla schválena výstavba veřejného osvětlení ve Vysokém Potoku. Starosta informoval, že jeho tvrzení se nezakládá na pravdě. Ovšem pravdou je, že i na Vysokém Potoku je požadavek na výstavbu VO a proto obě žádosti opětovně předložil k projednání. Oslovil společnost Energorozvody Praha s žádostí o zaslání orientační cenové kalkulace na výstavbu osvětlení.

1. Vojtíškov – délka cca 340 metrů, varianta kabel do země, cca 5 betonových sloupů se svítidly – cena cca 500.000,- Kč.

2. Vysoký Potok (u rybníka) – cena by byla podobná jako v předchozím případě.

Proběhla všeobecná diskuze o potřebě veřejného osvětlení v těchto oblastech, zastavěnosti území, frekvenci pohybu v těchto oblastech a investičních nákladech.

ZO bere na vědomí stížnost ve věci veřejného osvětlení jako neopodstatněnou.

2018/18/24: ZO neschvaluje výstavbu nového veřejného osvětlení v oblasti Vojtíškova a Vysokého Potoka.

Hlasování: 0:5:0 (neschváleno)

22. Obnova VO

Starosta informoval přítomné, že ve spodní části obce Vysoký Potok právě probíhá rekonstrukce vedení nízkého napětí včetně sloupů, kabelů a venkovního vedení. Tuto akci provádí společnost ČEZ. Bohužel tato obnova dotkne rovněž i obce, protože na některých starých sloupech má obec instalováno veřejné osvětlení a bezdrátový rozhlas a ty budou muset být demontovány. Proto, aby obec mohla zařízení přemístit i na nové podpěry, je nutno vypracovat projektovou dokumentaci na obnovu VO, zajistit souhlas společnosti ČEZ Distribuce s umístěním VO na sloupech ČEZu a uzavřít smlouvu o umístění zařízení na podpěrách ČEZu. Montáž zařízení může být provedena pouze smluvním partnerem ČEZu.

Starosta mailem ze dne 25. 5. 2018 oslovil 3 smluvní partnery ČEZu se žádostí o zaslání cenové nabídky na instalaci VO a BR. Jednalo se o společnosti Emontas Zábřeh, Energorozvody Praha a ELMO-SA Olomouc. Emontas a ELMO-SA odpověděli, že z kapacitních důvodů nebudou nabídku podávat. Společnost Energorozvody nabídla cenu:

316.206,- Kč + DPH – včetně demontáže

273.173,- Kč + DPH – bez demontáže.

Navrhuje využít variantu bez demontáže, a tu zajistit elektrikářem, který je zaměstnán na dohodu o provedení práce.

2018/18/25: ZO souhlasí s instalací veřejného osvětlení a bezdrátového rozhlasu na nové vedení NN, kterou provede společnost Energorozvody Praha za smluvní cenu 273.173,- Kč + DPH.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

Malá vzpomínka na letošní kácení máje ve Vojtíškově. Foto Kamila Tóthová

23. Zadání změny č. 1 Územního plánu

Starosta seznámil přítomné s návrhem smlouvy se společností SURPMO Hradec Králové na zhotovení změny územního plánu.

2018/18/26: ZO souhlasí s uzavřením smlouvy na zhotovení změny územního plánu obce Malá Morava se společností SURPMO Hradec Králové.

Hlasování: 5:0:0 (schváleno)

24. GDPR

Starosta informoval o platnosti Nařízení (EU) 2016/679 (GDPR), které představuje právní rámec ochrany osobních údajů platný na celém území Evropské unie. Hájí práva jejich občanů proti neoprávněnému zacházení s jejich daty a osobními údaji a o způsobu zajištění povinností vyplývajících pro obec.

ZO bere na vědomí.

25. Zápis z kontroly hygieny práce

ZO bere na vědomí.

26. Zápis z kontroly krizového řízení

ZO bere na vědomí.

27. Diskuze

Pan Walter Köhler požadoval informace o fungování a financování školy a zajištění chodu během letních prázdnin. Starosta odpověděl.

28. Závěr jednání

Starosta obce Antonín Marinov poděkoval všem přítomným zastupitelům a občanům za účast a v 17:00 hodin jednání ukončil.

Zápis byl vyhotoven dne 21. 6. 2018

Ověřovatelé zápisu: Josef Hulín, Pavel Morong

Zapsala: Simona Pospíchalová

Starosta obce: Antonín Marinov

Přílohy zápisu:

1. Účetní závěrka obce
2. Účetní závěrka MŠ Malá Morava
3. Rozpočtová opatření starosty

Janek z chalupy od starého buku

Jednou, kdysi dávno, žil na Malé Moravě jeden jinoch, nebo lépe řečeno chlap jako hora. Bydlel v malé chaloupce, která se choulila pod strání, poblíž níž rostl starý buk. Jak to tak na vesnicích bývá již odedávna, každý měl a má nějakou místní přezdívku, bez ohledu na to, jak se doopravdy jmenuje. A náš Janek, jak se ten chlapík správně jmenoval, dostal přívlastek „z chalupy od starého buku“. Každý hned věděl, který že to vlastně Janek je.

Rodiče již neměl, a tak žil v chaloupce sám. Živil se příležitostnou prací. Někdy u sedláka, někdy v lese, někdy pro obec. Vždy na něj někde nějaká práce čekala. Pracoval poctivě a dobře, a tak byl všude, kam přišel, vítanou pomocí do díla. U chaloupky měl sice malou zahrádku, ale moc se o ni nestaral, protože se najedl vždy tam, kde zrovna pracoval.

A stalo se toto.

Jak jednou opět pracoval v hospodářství u jednoho sedláka, tak ani nechal domů a spával v čeledníku s ostatními pacholkami. Ti mu ale nadávali, že v noci spí nahlas, prostě že hodně chrápe. On to nevnímal, pracoval celý den poctivě, těžce a pilně, a proto, když večer zalehl, tak spal jako dudek. Nechtělo se mu to čelednícké nadávání poslouchat, a tak se odstěhoval do chléva, kde si v rohu ustlal na slámě a opět spal jako špalek.

Jednou v noci se probudil a slyší nějaké hlasy. Nejprve tomu nevěnoval žádnou pozornost a spal dále. Ale když se to opakovalo už i třetí noc, tak se do té řeči ve tmě započinul. Zjistil, že si tak mezi sebou vyprávějí zde ustájená zvířátka. Pozorně si jejich rozmluvu odposlechl a nestačil se divit.

Nikomu o tom, že najednou rozumí zvířecí řeči, neřekl. Jednak, aby jej neměli za blázna a jednak proto, že ta řeč byla podivná. Byla totiž o lidech, kteří s dobytčím pracovali, a kteří se o dobytek starali.

Z té jejich zvířecí řeči se dověděl, jak kdo co dělá, nebo nedělá s dobytčím dobře, co dobytka více vyhovuje a co zase ne, anebo co mu dělá doslova zle. Třeba špatně utažená ohlávka do záprahu, nedostatečně vyčištěné místo ve chlévě, ledabylé ošetření dobytčete po ránu atd. Také si ta zvířata mezi sebou vyprávěla, který pacholek je zbytečně popoháněn bičem, kdy má dobytek žízeň a kdy ji zase nemá a také, jestli dostal vždy včas a dobře nažrat. Podle toho pak pracoval. Buď dobře, nebo špatně, nebo se doslova vzpíral a dělal vše špatně. Pak ta práce s ním byla špatná, zlá a únavná. Jak pro pacholka, tak pro dobytce.

Janek si vše zapamatoval a začal více dbát o to, jak zachází s dobytčím. Nejeden jej zvířata po-

slouchala doslova na slovo. Nemusel na něj rvát, ani prasket bičem či používat jiné podpůrné činnosti, které s oblibou používali jiní čeledíni. Sedlák si toho také všiml, že Janka dobytek poslouchá doslova jako hodinky. Chtěl po Jankovi, aby se do statku přestěhoval natrvalo, že mu zde nechá jednu komůrku, která by byla jen pro něj. Janek ale nechtěl. Měl již nasmlovanou práci i jinde skoro rok dopředu a nechtěl si takto přijít o dobrý stav a kamarádství v celé vesnici, co doposud měl. Každý mu za práci rád dobře zaplatil, nebo mu dal něco, co potřeboval.

Třeba pytel brambor, hajný mu zase zprostředkoval fůru dřeva na otop, dostával výslužku od zabíjačky, nebo rovnou krajáč mléka a chléb. Takže byl zaopatřený po celý rok a nemusel se ani moc rozhlížet.

V tom přišla za Jankem děvečka ze dvora od starosty. Měla se dělat nová škola a starosta, i když tam měl nasmlované zedníky a zednické nádeníky, tak přeci jen chtěl mít u práce i Janka, s nímž jinak „odsejpal“, což věděl na Malé Moravě každý. Sedlák, ač nerad, Janka poslal za starostou. Hned se s ním ale také domluvil, že jak bude mít volno, tak ať hned přijde k němu na statek do práce. Bude vždy vítán.

Janek odešel na stavbu nové školy.

Ta se odvíjela podle nákresu od vrchnosti. Muselo to být fortelní dílo. Vše se tehdy dělalo již z kamene a cihel. Kámen se vozil z lomu ze Žlebu, vápno zase z vápenky a cihly z cihelny v Bohdíkově. Ne že by kámen se nedal vozit odtud blíže, cihly se v obcích na Malé Moravě také páliły ještě podomácku, nebo se dělaly na slunci vysoušené takzvané vepřovice, a to téměř v každé vsi, ale vrchnost při výstavbě školy tyto nákupy nařídila. Jen dřevo bylo domluvené v místní pile. Také kastlová okna vyrobil pro školu místní tesař a truhlář, to samé nábytek. Ostatní vybavení dodal místní hokynář, jako třeba kamna, kbelíky na topivo, příruční umyvadlo do každé místnosti, ručníky, mýdlo a křídly, hadry, ukazovátka, velká pravítka, kružítko a podobně.

Také obec dostala na stavbu školy od vrchnosti peníze. Muselo se poslechnout, protože na stavbu jezdil jednou za týden stavební dozor, dnes bychom řekli kontrolor na dotace. A ten byl při kontrolách naprosto důsledný. Na dopravu materiálu si starosta zadal záprahy od sedláků z obce. Škola tak rostla doslova před očima a každý chtěl, aby byla hotová co nejdříve, nejlépe ještě do zimy. Pracovalo se denně od rána do večera, a to včetně nedělí.

Jednou najel ke stavbě vůz s nákladem cihel, dodaným od sedláka, u nějž Janek nedávno pracoval. Koně byli celí zchvácení, zpocení a zbití od biče. Najednou se zastavili a postavili si hlavu, že již dál nepůjdou. Kopali kolem sebe a nechtěli táhnout dál.

Najatý vozká je opět začal švihát bičem po hřbetě. Koně začali vyvádět o to více. Hrozilo to vysypáním nákladu na cestě. Nebylo to daleko od stavby školy. Všichni na tu divočinu koukali, jen Janek na kočího houkl, ať ty koně nechá na pokoji. Ten ale na Janka hned, že tomu nerozumí a ať se raději stará o sebe.

V tom se koně opět rozdivočili. Janek slezl z lešení a vytrhl vozkovi bič z ruky a koně vypřáhl. Ti byli najednou klidní. Vytrhl je do sucha, studeným obkladem jim obložil místa, kde měli viditelná poranění od dopadu biče. Po chvíli je znovu zapřáhl a zcela hladce dojel s vozem až ke stavbě. Jeho kamarádi hned složili náklad, Janek mezitím opět koně vypřáhl a na louce jim dal volnost k odpočinku. Cizí vozká jen zkoprněle hleděl, ale bál se ke koním přiblížit. Ti na něj ještě pořád ržali a výhružně kopali jeho směrem kopyty. Janka však k sobě pustili a byli spokojeni, když je hladil a domluvoval jim.

Rychle se tato příhoda roznesla po obci, proto nebylo divu, že se tu brzy objevil sedlák, jemuž koně patřili, a odvedl si je domů. Janek byl pro ostatní opět hrdinou a vozká za lumpa.

Škola se dostavěla dříve, než přišly první sněhy. Starosta ale nelenil a nabídl Jankovi místo školníka. Jednak aby se staral o školu a její okolí, a také proto, aby tak trochu pohlídal zdejší školáky. Hlavně v mimoškolní době, aby škola vydržela a nebyla hned rozbitá. Součástí toho byl pevný plat po celý rok.

Jako povinnost měl za úkol uklízet okolo školy a na školní zahradě, každý den ráno ve všech třídách, kde se učilo, zatopit, případně uklidit odpadky a podobně. Protože té drobné práce s uklízením ve třídách bylo více, najala se pro školu ještě jedna děvečka, která žila sama, děti ještě neměla, a proto ji ta práce ve škole bavila.

No a jak se rok s rokem sešel, ti dva se dali dohromady a byla na Malé Moravě opět svatba. Tentokrát školníka a školnice. Všichni je měli rádi a přáli jim štěstí. Pan řídící, ostatní učitelé a jejich rodiny, ale vůbec všechny děti a nakonec i všichni občané Malé Moravy. No a jak již to bývá, do roka paní školnice chovala malou holčičku, Růženku.

Ludvík Vrána

OLŠOVÁČEK[©]

PŘÍLOHA PRO DĚTI

Milé děti,

tak už to je to tady - prázdniny a dva měsíce volna! Ten čas si nemusíme jen užívat, ale i zkusit si vydělat nějakou korunku a poznat, že život není tak jednoduchý. Léto totiž přímo vybízí ke sběru léčivých bylin. Proto si řekneme, co všechno můžete nasbírat, usušit a s pomocí rodičů prodat. Jen o jedno vás prosím, aby místo, kde jste bylinky sbírali, nevypadalo jak po nájedu kobylek. Hezké prázdniny a úspěšný sběr vám přeje váš Olšováček.

Školení mít nemusíte

Sběrač rostlin nepotřebuje žádnou speciální kvalifikaci. Stačí, když zná danou rostlinu a umí ji zpracovat. Sběrny obvykle vyhledávají, co sbírají a za kolik, ceny se během sezony nemění.

První návštěva ve výkupně bylinek

Napoprvé je dobré zajet se do „své“ výkupny představit, domluvit, co a za kolik vykupují, říci, kde budete bylinky sbírat, zjistit, jestli nemají nějaké speciální podmínky - třeba jestli nepůjdou své vlastní pytle na bylinkovou úrodu.

„Sběračů je dostatek, ale pro některé druhy, například kostival lékařský, hledáme dodavatele obtížněji,“ říká manažerka jedné firmy prodávající bylinky.

Deset deka bylinek si nechte doma na čaj

Mnohdy se lidé ptají, jaké nejmenší množství má smysl do výkupu nabídnout. Záleží na druhu byliny a na domluvě, obvykle sběrný chtějí alespoň půl kilogramu sušeniny.

Aby to bylo ekonomické, musíte si spočítat, zda se to vyplatí. Rostliny můžete totiž vozit do sběrný osobně, ale mnohde je lze posílat poštou. Za desetikilový balík nepravidelného tvaru zaplatíte poště minimálně 127 Kč. Pokud v tom balíku bude 10 kilogramů heřmánkového květu, dostanete za něj tisícovku. Pokud půjde o deset kilo pomerančové kůry, pokryje výplata 140 korun sotva ono poštovné.

Kvůli ekonomickému zasílání sběrný doporučují do jedné zásilky dát klidně několik druhů sušených bylin. Každou do zvláštního pytle, označenou druhem, jménem sběrače, případně lokalitou sběru, podle požadavků vykupujícího.

Kontrola bylin při převzetí

Když firma zásilku obdrží, kontroluje kvalitu rostlin, barvu, vůni, kvalitu usušení. Když nevyhovují, zásilka letí bez náhrady do koše.

„Nebývá to často, naši stálí dodavatelé vědí, co požadujeme. Výjimečně se stává, že někdo doveze nekvalitně zpracované bylinky, ty nepřevzeme,“ popisuje majitel jedné z firem prodávajících bylinky.

Nejen o prázdninách můžete své rodiče překvapit tím, že jim uděláte pěknou snídani, aby se najedl nejen žaludek, ale i oči. Foto Petr Mahel

Jak bylinky sbírat

Vhodné počasí – nikdy nesbírejte bylinky za deště nebo mlhy, protože se ve vlhku rychle kazí. Příznivou dobou je dopoledne po oschnutí ranní rosy.

Jakost a stáří bylin – sbírejte jen čisté rostliny, jelikož špinavé či zaprášené nemohou rozvinout své účinky. Nesmí se prát. Sbírejte jen mladé, ale již rozvinuté listy a květy.

Místo – nemělo by to být místo se silněji znečištěným životním prostředím, což jsou okraje

silnic nebo hnojených polí. Nejlepší jsou lesní mýtiny, kam nemůže vítr zanášet škodliviny.

Roční doba – je u každé rostliny jiná. Obecným pravidlem je sbírat celé rostliny v době, kdy začínají kvést. Plody sbírejte po dosažení zralosti, kořeny vyrývejte ze země, až jsou vyvinuté a silné.

Správné množství – sbírejte jen tolik, kolik můžete spotřebovat do dalšího sběru, tedy za rok.

Výkupní ceny

Prodej usušených bylin a peníze za naši vydanou námahu jejich sběrem a sušením bývají tou nejhlavnější motivací. Aktuální ceníky získáte na internetu nebo u sběrný, které budete bylinky prodávat.

Například naposledy se vykupovaly 1 kg sušených šípků za 40 Kč, sušené citrónové kůry za 55 Kč, sušené pomerančové kůry za 18 Kč, sušeného pampeliškového kořene za 95 Kč.

Ne řekněte, nestojí to za tu námahu?

Jak bylinky sušit

Správně usušené bylinky nemohou být napadeny plísněmi a bakteriemi a navíc v suchých rostlinách zůstávají účinné látky, které se jinak rychle vytráčí. Sušit je třeba hned po nasbírání. Nejlepší je dřevěná mřížka a na ni položený savý papír. Místo musí být vzdušné a stinné. Listy a kořeny nesmí ležet příliš blízko sebe, aby neplesnivěly. Rostlinky co nejčastěji obraťte.

Celé rostliny je možné svázat do svazečků a zavěšovat na vzdušné místo, kde není vlhko ani přímý sluneční zář. Sušit lze i při umělém teple, ale teplota nesmí přesáhnout 35°C.

Kořeny je třeba na rozdíl od ostatních částí dobře omýt, ale ne dlouho máčet. Potom je buď navlečte na provázek a sušte zavěšené, nebo je podélně rozřízněte a rozložíte. Cibulky a hlízy rozkrájejte na plátky.

HEŘMÁNEK[©]

ČTENÍ PRO ŽENY

Milé čtenářky,

v dnešním čísle si povíme něco zajímavého o tak obyčejném jídle, jako je lečo, a to protože se nám občas na zahrádkách urodí nadbytek zeleniny, kterou můžeme takto zajímavě zpracovat a uchovat na zimu. Pěkné léto a bohatou úrodu přeje redakce.

Lečo – pravá maďarská pochoutka

Pokud i vy patříte mezi šťastlivce, kteří mají u svého rodinného domečku či bytečku i malý kousek půdy, na kterém si jen tak pro radost pěstují ovoce a zeleninu, náš následující článek je přesně pro vás. Letošní rok je obzvlášť hojný na úrodu paprik. Pokud i Vám se poštěstilo a neminula Vás bohatá úroda ale Vy už (slovy klasika) prostě nevíte „kam s ní“, řešení se skrývá v jednoduchém a krátkém slově – lečo.

Samozřejmě lečo není jen o paprikách, ale papriky tvoří jeho podstatnou část. Nejprve si však povíme, odkud vlastně tento pokrm pochází. Lečo má své kořeny, jak nejspíš správně tušíte, v Maďarsku, kde se správně nazývá lecsó. Jde o jednoduché, ale velmi klasické maďarské jídlo, jehož hlavní složkou jsou samozřejmě papriky, kromě nich pak také rajčata a cibule. V Maďarsku se lečo připravuje buď samotné jako lehčí hlavní jídlo, nebo jako zeleninová příloha k masu. Mnoho lidí si ho tam ještě i dnes připravuje nejraději na ohni v kotlí-

ku, protože otevřený oheň mu prostě dodá tu klasickou a ničím nenahraditelnou chuť.

Samozřejmě, že i v Čechách mnoho lidí lečo zná a také vám řekne, že si ho pravidelně doma připravuje, s vajíčkem, paprikou, rajčátky atd. Velmi pravděpodobně však půjde o počestěnou verzi tohoto slavného pokrmu, neboť do klasického maďarského leča prostě vejce nepatří. Nejen kvůli přidaným vejcům však pravého Maďara naším českým lečem moc neoslíníte. Co nepálí, prostě není maďarské, a tak i lečo musí být pořádně pikantní. Nejen, že se do něj přidávají slavné maďarské papriky (tedy klasické paprikové lusky), které samy o sobě dost pálí, ale jako koření se používá pravá maďarská mletá pikantní paprika. Pokud chcete docílit opravdu autentické chuti, pokuste se toto koření sehnat. V době nákupů přes internet či pravidelných farmářských trhů, které se již dnes konají v každém větším městě, vám to jistě nedá moc práce, a na výsledku to bude zaručeně poznat.

Zdroj: prima-receptar.cz

Zavařené zeleninové lečo

Zeleninové lečo je oblíbeným českým jídlem, kterého základ je možné snadno zavařit. Správně by se měla zavařovat jen zelenina bez vajec a uzenin – ty se přidávají až při přípravě zavařeného leča.

Omyté papriky zbavíme jader, krátce spaříme rajčata sloupneme a oloupeme cibuli. Všechnu zeleninu nakrájíme. V pánvi na rozpáleném oleji nebo tuku zpěníme cibuli, pak přidáme nakrájenou papriku a po chvíli dušení i rajčata. Směs podle chuti osolíme a opepříme. Mírně dušenou a ještě ne zcela měkkou zeleninu vložíme do sklenic, pevně je uzavřeme a zavařujeme 30 minut při teplotě 90° Celsia.

Další zeleninové lečo na zavaření

Ingredience: 1 kg papriky (kapie), 1 kg rajčat, 1 velká cibule, 2-4 lžíce rostlinného oleje, špetka soli.

Papriky očistíme, vyndáme semínka a nakrájíme na nudličky. V kastrolu zahřejeme olej a dáme tam na cibuli papriky, které osolíme a dáme dusit. Rajčata spaříme horkou vodou a oloupeme slupku, pak je nakrájíme na kousky a přidáme k paprikám a ještě chvíli podusíme. Ještě horké plníme do skleniček a sterilujeme 20 minut při 85 stupních.

Z takto připraveného leča můžeme kdykoliv připravit chutné lečo s vejci a klobásou tak, že na oleji osmahneme cibulku, přidáme lečo, prohřejeme a zahustíme vejci a dle chuti můžeme přidat i nakrájenou klobásu.

Lečo s moravskou klobásou a slaninou

Ingredience: 1 kg čerstvých paprik, 2 čerstvé pálivé papriky, 1 kg vyzrálých rajčat, 50 g slaniny, 1 lžička mleté červené sladké papriky, 1/2 lžičky mleté pálivé papriky, 1 lžíce sádla, 1 velká cibule, 4 vejce, kousek másla, 3 moravské klobásy, sůl, mletý pepř.

Na sádlo a drobně nakrájené slanině osmahneme do růžova nadrobno nakrájenou cibuli, zasype mletými paprikami, krátce zasmahneme a přidáme rajčata nakrájená na kousky (ideální je rajčata předem oloupat). Prudce vaříme, osolíme a opepříme dle chuti. Když jsou rajčata napůl změkklá, přidáme nakrájené papriky na proužky a dusíme jen potud, dokud nejsou na skus. Papriky nesmí změkhnout úplně. Zvlášť na pánvi na kousku másla usmažíme rozšlehaná osolená vejce tak, aby z nich nebyla kaše, to znamená, že je jen pomalu a zlehka obracíme. Z vajec musí být velké nazláté noky. Vaječné noky vmícháme do téměř hotové zeleniny, společně prohřejeme a podáváme s opečenou klobásou. Nejlepší je podávat s čerstvým kmínovým chlebem.

Životaběh „Starého bracha z hor“ Dr. Oskar Gutwinski a Králický Sněžník

Turistu, který se vydá na Králický Sněžník z moravské strany, ať už ze Stříbrnic či Velké Moravy, čeká na jihovýchodním úbočí této majestátní hory ve výšce 1 375 m n. m. nejen překrásný výhled na masiv Jeseníků, ale i dva pozoruhodné reliktů dávno uplynulých časů – kamenná skulptura sluněte a zbytky základů horské chaty. S oběma objekty jsou neodmyslitelně spjaty životní osudy rázovitého chlapíka, jehož jméno se do dějin Sněžníku vepsalo zlatým písmem.

Oskar Gutwinski spatřil světlo světa 16. června 1873 v Osoblaze (něm. Hotzenplotz), v domě čp. 93. Úrodnou rovinatou krajinu však s otcem Stanislaudem, maminkou Kamillou a dvěma mladšími bratry záhy opustil a celá rodina se přestěhovala do Bílska na Těšínsku (dnes polská Bielsko-Biala, něm. Bielitz), kde Stanislaus převzal po zesnulém tchánovi lékárnu U Jelena. Již jako kluk Oskar nadevše miloval přírodu. V mládí, v době svých gymnaziálních studií, proto s přáteli často podnikal pěší túry, do blízkého okolí i dál (oblíbili si zejména nedaleké Beskydy).

Po maturitě odešel studovat medicínu do Vídně, kde, jak později s nostalgií vzpomínal, rozhodně netrávil čas jen v šeru poslucháren. Spolu se svými kumpány natropil tento živý mladík mnoho veselých kousků a stihl se zapojit i do politických aktivit – vstoupil do proslulého burschenschaftu Markomannia, spolku sdružujícího německé, nacionálně smýšlející studenty. Městské prostředí ale rozhodně nebylo místem, kde by chtěl strávit zbytek života. Toužil proto stát se venkovským lékařem, nejlépe někde v tichu hor. Tohoto snu se však kvůli špatnému zdravotnímu stavu musel vzdát (trápily ho problémy se srdcem). Profesori mu tedy doporučili zvolit si poněkud klidnější kariéru zubaře. Oskar tedy odjel do Berlína, aby si toto vzdělání doplnil.

Výhled z okna Liechtensteinovy chaty k prameni řeky Moravy a bývalé rozhledně na tehdejší německé straně hranice. Dnes už chata ani vyhlídková věž na Sněžníku nestojí.

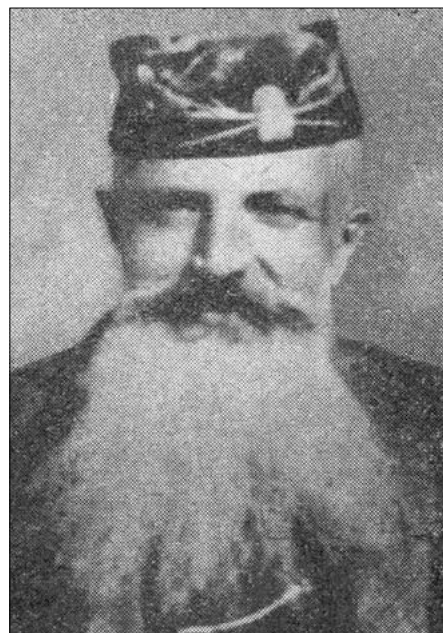
Po návratu do Bílska se v dubnu 1901 oženil s dívkou jménem Adele Sucha, kterou poprvé potkal v tanečních a nikdy na ni nezapomněl. Brzy po svatbě se novomanželé přestěhovali do Šumperka (něm. Mährisch Schönberg), kde si Oskar otevřel zubní praxi. Netrvalo dlouho a pacienti se k němu jen hrnuli – jak obyčejní domkáři či tkalci, tak také členové rodu Lichtensteinů či Žerotínů oceňovali nejen vysokou úroveň odbornosti a šikovné ruce Dr. Gutwinského, ale i jeho nakažlivě veselou povahu. Rozvětřující se a bohatnoucí rodina zanedlouho patřila mezi místní smetánku (v letech 1909–1912 působil Gutwinski jako městský radní).

Díky jistému zázemí a stabilní životní situaci se Gutwinskému dostávalo mnohem více času na výlety do okolních kopců. Záhy zcela propadl skandinávské novince zvané „ski“. Žádný učený ovšem z nebe nespádl a výjimkou nebyl ani Oskar – ze zkušebních víkendových jízd na Červenohorském sedle (něm. Roter Bergsattel) si zpočátku domů odvážel kromě fúry zážitků i bolestivé pohmožděniny. Vrozená houževnatost a nezlomnost ducha z něj však nakonec učinily mistra nad mistry. Ne nadarmo mu všichni ti, které k lyžování přivedl, přezdívali Rychlý Oskar. Roku 1913 založil věhlasný Ski-klub Nordmähren, jehož členy zdarma vyučoval, a zasloužil se o vznik prvních lyžařských tras v Jeseníkách a na Králickém Sněžníku.

Pověstný šprýmař Gutwinski nikdy nesměl chybět u žádné legrace a některé jeho žerty se staly legendárními i za hranicemi Šumperka. Nenapravitelné bonvivánství šlo však ruku v ruce s idylickým rodinným životem – když Oskar odmítl velkorysou nabídku knížete Lichtensteina stát se jeho dvorním zubařem a vyměnil tuto poctu za povolení neomezeného pohybu po horských revírech, brávil s sebou do tehdy ještě neznámých koutů Králického Sněžníku a Jeseníků nejen své přátele, ale i svoji ženu a syny, které učil lásce a úctě k přírodě.

Poklidný život rodiny Gutwinských přerušily až sarajevské výstřely. Gutwinski coby upřímný rakouský vlastenec dobrovolně narukoval. V mundúru polního lékaře strávil většinu války v Zillertalských Alpách, kde si se svojí elitní horskou jednotkou mnohé vytrpěl – celý jeden rok kupř. prožil v proslulém „ledovém městě“ vysekaném do ledovce Marmolady, nejvyšší hory Dolomit. Podle svědectví pamětníků se vousatý doktor ze Slezska těšil značnému respektu jak mezi řadovými vojáky, tak také u důstojnického sboru. Za své zásluhy dvakrát obdržel řád Františka Josefa. Domů se vrátil až začátkem roku 1919. Válečné martyrium jeho chatrnému zdraví rozhodně nepřidalo, a to ani po psychické stránce. Lékař mu proto doporučil, aby se co nejčastěji zdržoval ve vyšších horských partiích (nejlépe nad 1 000 m n. m.) a na čerstvém vzduchu. Osud byl ke Gutwinskému kromobyčejně příznivý a příležitost naplnit lékařovu radu se naskytla velmi záhy...

Králický Sněžník (dříve také Kladský Sněžník, něm. Glatzer Schneeberg, Grosser Schneeberg či Grulicher Schneeberg, pol. Śnieżnik Kłodzki), nejvyšší bod stejnojmenného pohoří (1 424 m n. m.), nedostal své jméno náhodou

– sněhová pokrývka totiž jeho rozlehlou vrcholovou plošinu zdobí až osm měsíců v roce. Do roku 1742, kdy císařovna Marie Terezie ztratila Kladské hrabství a s ním většinu Slezska, ležela hora čistě na našem území. Hraniční čára mezi Rakouskem a Pruskem zde však byla reálně vytyčena až o sedmdesát let později a v průběhu 19. století se ještě posunovala. Trojmezí kámen, který se dodnes vypíná zhruba 200 metrů jihozápadně od vrcholu, označoval nejen předěl mezi dvěma významnými evropskými císařstvími, ale zároveň i mezi Moravou a Čechy. Po druhé světové válce pak na prvorepublikových hraničních kamenech k vyrytému písmenu D (Deutschland) jen pragmaticky přibyla spodní nožička, čímž vzniklo P (Polska).

Neméně zajímavá je i historie osidlování a samotného „objevování“ hory. V roce 1765 vrchol zdolal pruský princ Heinrich, patnáct let nato i náš „selský císař“ Josef II. Roku 1838 koupila obec Wölfelsgrund (dnes polské Międzygórze) na úpatí Sněžníku pruská princezna Marianna Oranžská, dcera nizozemského krále Viléma. Tato pokroková šlechtična nechala o tři desetiletí později na západním svahu hory postavit chatu podle švýcarského vzoru – proslulá salaš Schweizerei am Schneeberg dodnes, již jako Schronisko Na Śnieżniku im. Zbigniewa Fastnachta, poskytuje přístřeší znaveným poutníkům. V osmdesátých letech si na „Sněžku Králickou“ vyslápl i Alois Jirásek, kterému se ovšem kvůli rozložitosti vrcholu nenaskytl očekávaný výhled do okolí, a výlet jej tak vyloženě zklamal.

Právě rozlehlá vrcholová plošina a stále početnější zástupy turistů zavadaly roku 1881 v řadách nově vzniklého Kladského horského spolku (něm. Gebirgsverein der Grafschaft Glatz) podnět k myšlence zbudovat zde rozhlednu. Zahájení stavby však komplikovaly přírodní podmínky, od špatné dostupnosti přes nevhodné podloží až po drsné klima (chatrná dřevěná pyramida, kterou na vrcholu roku 1884 postavil Moravskoslezský sudetský horský spolek, padla hned
(Dokončení na další straně)

první zimu). Spolek se zároveň potýkal i s nedostatkem peněz. Když v roce 1888 zesnul císař Vilém I., na jehož památku začaly po celém Prusku překotně vznikat pomníky, kladští turisté využili situace a lišácky navrhli, aby rozhledna nesla jméno zesnulého monarchy. Princ Albert návrh schválil a stavba mohla započít. Zednická skupina z Kladska pod vedením mistra Emila Geissera se však potýkala s řadou překážek – kvůli drsným podmínkám mohli pracovat jen čtyři měsíce v roce, vlivem řídkého vzduchu kolabovali koně dovážející materiál apod. Věž měřící 33,5 metru tak byla slavnostně otevřena až 9. července 1899.

Ke Kaiser Wilhelm Turm pochopitelně mířili turisté nejen z pruské, ale i z naší strany. Ti se však na své cestě vzhůru doposud neměli kde ukrýt před nepřízní počasí a při vyhrátých kamnech a svařeném víně nabrat nové síly k pokoření vrcholu. Členové staroměstské sekce Moravskoslezského sudetského horského spolku proto přišli s návrhem vybudovat horskou útulnu také na rakouské straně masivu. Roku 1906 vybral jeden ze členů, Gustav Baldermann, příhodné místo na jihovýchodním úbočí, odkud se naskýtal překrásný výhled. I přesto, že základní kámen byl do rulou a svorem prorostlé půdy zasazen v říjnu 1908, kvůli permanentnímu nedostatku financí se stavbu podařilo dokončit až v červenci 1912. Bezmála 14 metrů vysoká chata, jež dostala jméno po štědrém mecenáši, knížeti Johannu II. Lichtensteinovi (Fürst Johann Lichtenstein Schutzhause), spočívala na kamenném základě o výměře 22×12 metrů. Každý z jedenácti pokojů byl vybaven veškerým potřebným vybavením a kachlovými kamny. Zdroj vody pak poskytoval nedaleký pramen řeky Moravy, jehož průzračná voda přitékala k chatě podzemním vodovodem.

Když byl v roce 1922 vypsán konkurz na nového pronájemce chaty, přihlásili se i manželé Gutwinsti. Ačkoliv neměli žádné zkušenosti s hostinstvím, padla volba právě na ně. Ještě do konce roku pronajali svůj šumperský byt i ordinaci a přestěhovali se do výšky 1 375 m n. m. A právě za Gutwinských zažila chata éru své největší slávy, jež dalece přesáhla hranice regionu.

Že se Lichtensteinschutzhause dostal do správných rukou, poznali návštěvníci takřka ihned, a to díky skvělé úrovni kuchyně – na výtečné pokrmy paní Adele, zejména pak na její zákusky, hosté vzpomínali ještě dlouho po sestupu do údolí. Brzy došlo i na technické vymoženosti. Poté, co noví pronájemci provedli řadu nezbyt-

ných oprav, v roce 1924 interiéry poprvé rozzařily elektrické svítidly zásobované proudem z vlastního agregátu a zanedlouho přibyl i telefon. Z chaty se tak záhy stal poměrně luxusní horský hotel, o něhož se, nepočítáme-li rodinu Gutwinských, staralo jedenáct lidí: od číšnic a pokojských až po účetního nebo kočího Ferdinanda, který sem na svých mulách denně tahal zásoby ze Starého Města.

Ovšem tím největším lákadlem byl samotný Oskar Gutwinski. Nepřehlédnutelný bavič dodával tomuto místu skutečný šmrnc a stal se jakýmsi „atributem“ chaty a vlastně i celého Sněžníku. Malý vousatý hostinský s typickou placatou čepičkou a nezbytnou cigaretovou špičkou v ústech vždy dokázal vytvořit výbornou atmosféru už jen pouhou svojí přítomností. Aby ne, vysokohorské klima a čas trávený v prostředí, které miloval, náramně prospívaly jeho zdraví i duševní pohodě, starý Oskar doslova sršel elánem a radostí. Zajímavá svědectví podávali mnozí čeští turisté, kteří Gutwinského sice často klasifikovali jako velice svérázného, někdy až neotesaného chlapíka, velmi však oceňovali jeho schopnost povznést se nad sílící národnostní spory – Oskar se choval přátelsky ke každému návštěvníkovi bez ohledu na to, jakou řečí hovoří (on sám se s Čechy dorozumíval vtipnou směsicí polštiny a češtiny, jež se stala legendární).

Čas trávený na Sněžníku ovšem Gutwinski neinvestoval jen do přátelských rozhovorů s hosty či popíjení s přáteli, paleta jeho aktivit překypovala barvami. Kromě nezbytných kurzů lyžování se věnoval své meteorologické stanici, odkud dvakrát denně odesílal naměřená data do Prahy. U chaty nechal postavit přístřešek pro plemenný hovézí dobytek a zřídil zde chovnou stanici bernardýňů – fena Tosca, „matka rodu“, dokonce nevědomky prokázala službu světové vážné hudbě, když jedné mrazivé noci zachránila zesláblého hudebního skladatele Egona Kornautha. Ve volných chvílích pak Oskar vyrážel na dlouhé vycházky, při nichž zkoumal bohatou sněžnickou květen. Často však scházel i do údolí, kde pořádal fotografické výstavy. Se svojí přednáškou o Sněžníku pak objel velkou část republiky. Zbylo-li mu trochu času, pod přezdívkou „Der Alte vom Berge“ či „Der Alte vom Schneeberg“ posílal do různých německy psaných periodik (např. Deutsches Bergland) články popularizující – jak jinak – krásy života v horách.

Chata se díky Gutwinského přátelské natury a svědomitému vedení „Mutter Adele“ stala cen-

trem místního kulturního života. Vedle různých zajímavých lidí z okolí si sem brzy našli cestu i literáti a výtvarníci z významné německé avantgardní skupiny Prager Secession v čele se šumperským rodákem, malířem Kurtem Hallegerem. Jakýmsi patronem a tvářím tohoto osvětového spolku nebyl přirozeně nikdo jiný než starý Oskar, který s mladými, pokrokově smýšlejícími literáty a výtvarníky rád vysedával a debatoval. Podle své oblíbené písně Lieschem in Jeschkental nazvali mladí umělci toto uskupení Jesch. Když jednou některý z členů podotkl, že slovo jesch zní přesně jako zvuk, který vydává kýčající slon, zrodil se i symbol spolku. V roce 1932 u příležitosti desátého výročí vzniku nechali Jescher několik metrů od chaty postavit legendární plastiku slůněte. Soška, zhotovená dle návrhu Hallegerovy manželky Amei zlatohorskou firmou Förster, odtud dodnes shlíží do údolí jako dobrý ochránce ducha tohoto místa a připomínka starých časů.

Bohužel rokem 1932 sněžnická idyla zároveň končí. V sobotu 13. srpna podlehl slabé srdce Oskara Gutwinského infarktu. Druhého dne jej jeho rodina a přátelé snesli v paprscích zapadajícího slunce do Stříbrnic, odkud ho převezli do Starého Města. Dle pramenů rozprášili Gutwinského popel na svazích jeho milované hory. O rok později byl jeho jménem nazván pramen pod Kladským sedlem, z něhož se (díky revitalizaci v roce 2001) můžeme napít dodnes.

Gutwinského odchod na věčnost zároveň předznamenal konec zlaté éry Lichteinsteinovy chaty. Paní Adele podnik vedla do roku 1937, kdy byla spolku ukončena nájemní smlouva. Po válce se ve správě budovy (přejmenované na U pramene Moravy) vystřídal několik nájemců, roku 1968 však byla kvůli chátrajícímu stavu uzavřena a za tři léta stržena. Dnes zde návštěvník nespátí víc než kamenné základy sklepení, v němž se povalují rzi prolezlé kusy nábytku a vybavení. Tragiku a zmar podtrhuje pozůstatek potrubí, z něhož stále vytéká voda z pramene Moravy... O dva roky později padla za obětí špatného socialistického hospodaření i rozhledna na vrcholu. Polští vojáci ji tajně, za husté říjnové mlhy, odstřelili.

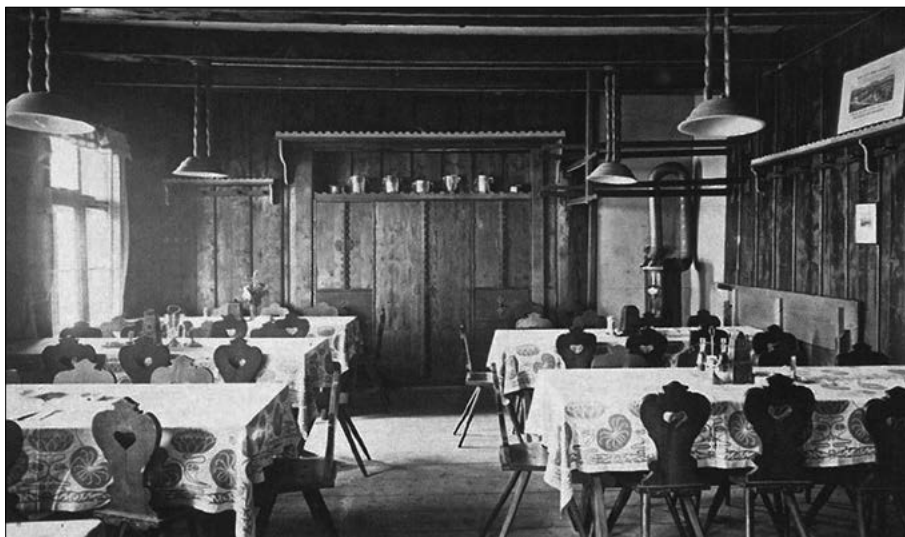
Pro Oskara Gutwinského znamenal Králický Sněžník vše, co miloval. V drsném vysokohorském prostředí nalezl vnitřní klid, svobodu a smysl života. Byť mu osud nadělil jen deset let pobytu na Sněžníku, Gutwinski tento čas využil měrou vrchovatou a spolu se svojí ženou vytvořil kouzelné místo přátelství a dobré nálady, na něž kdo vstoupil, nechtěl odejít a vždy se sem rád vracel. Příběh doktora, jenž vyměnil zubařské kleště za pípu a důstojný bílý plášť za čepičku, z níž andělíček ukazoval hostům holý zadek, je nádherným příkladem barvitého, naplno prožitého a šťastného života, který si pro svoji inspirativnost a velikost zaslouží neupadnout v zapomnění.

Matěj Matela

Článek vyšel v mírně pozměněné podobě v Kulturním Revue Olomouckého Kraje (2/2018).

Matěj Matela (*1992 v Bruntále) svůj zájem nejčastěji soustředí na střípky kulturního dědictví původního německého obyvatelstva Jeseníků, především pak oblastí Medvěžské a Pradědské hornatiny. Nejčastěji se zaměřuje na výrazné regionální osobnosti. Působí jako odborný pracovník ve Vlastivědném muzeu Jesenicka.

matejmatela@seznam.cz

Interiér Liechtensteinovy chaty na Králickém Sněžníku, na které Oskar Gutwinski působil.

Rekordních devět nohejbalových týmů

V sobotu 26. května se konal nohejbalový turnaj trojic na hřišti ve Vysokém potoce u obecního úřadu. Turnaje se zúčastnilo rekordních 9 týmů nejen z naší obce, ale také z Hanušovic a Bohdíkovy.

Souboje mezi týmy byly plné krásných sportovních momentů v duchu fair play a co je nejdůležitější, turnaj se obešel bez zranění.

Počasí nám přálo, po točeném pivu, zvěřině guláši a dalších dobrotách z grilu se jen zaprášilo a my věříme, že podobný zájem bude přetrvávat i do dalších turnajů.

Na závěr bychom rádi poděkovali více než dvaceti sponzorům, bez kterých by se to neobešlo.

1. Švédí
2. Vysoký Potok

3. NCIS
4. Podlesáci
5. Fotbalisti
6. Malá Morava
7. Klempíři
8. Čolci
9. Baník

Sportovní klub Vysoký Potok

Každý výsledek je odměna, říká hendikepovaný atlet Dušan Ščambura

Držitelem letošní Ceny města Šumperka v kategorii sport se stal Dušan Ščambura. Hendikepovaný atlet vrhá si ocenění vysloužil za to, že v loňském roce vybojoval řadu cenných kovů v tuzemsku i zahraničí, například na Světovém poháru v Dubaji stříbro ve vrhu koulí a bronz v hodů oštěpem. Navíc na mistrovství světa v Londýně v hodů oštěpem obsadil v nejsilnější světové konkurenci desáté místo a ze všech českých hendikepovaných atletů byl za rok 2017 hodnocený na deváté příčce.

Dík patří i mé rodině

Cenu města za sport si letos dvaapadesátiletý sportovec, jehož civilní profesí je masérství, převzal v dubnu na slavnostním ceremoniálu v šumberském divadle. „Co pro mě znamená? Je to zúročení mé mnohaleté práce ve sportu,“ říká muž, jenž podobná ocenění získává také v Olomouci, protože závodí za tamní atletický klub. Treba v roce 2009 se stal Atletem Olomouckého kraje jako člen družstva AK Olomouc, které vybojovalo bronz na mistrovství republiky.

Jak hodnotí uplynulou sezonu, v níž dosáhl výše zmíněných umístění nejen doma, ale i v cizině? „Posoudil bych ji jako úspěšnou, za což patří můj dík především mé rodině, městu a také všem sponzorům,“ zmínil Ščambura.

Teď už se naplno věnuje aktuálnímu atletickému ročníku, který podle něj začal velmi nadějně. „A to třetím místem v hodů oštěpem na závodech v Dubaji za výkon 23,78 metru. Jak bude sezona pokračovat, se ale ještě uvidí, protože některé starty jsem teď musel zrušit kvůli úrazu a následné operaci. Snad už ale budu moci soutěžit 10. června na mistrovství republiky v Olomouci a dále na Českém poháru. Koncem června by pak měl přijít start na Světovém poháru v Berlíně. Snad se podaří kromě zdraví zajistit i potřebné finance,“ doufá Dušan Ščambura, který si ve svém sportovním životě váží i rodinné podpory. „Bez vzájemné tolerance a plánování by to nešlo,“ usmívá se.

Vícestranný sportovec

Kterého výsledku ve své kariéře si cení nejvíce? „Každý, který se podaří, je pro mě odměna.

A ten, který se nepovede, mě posouvá dál, abych se ještě víc snažil,“ poodkrývá svou sportovní filozofii atletický šampion ze Šumperka, jenž je od těžkého úrazu v roce 1994 na invalidním vozíku. Přesto ho ale osud nedokázal přemoci. Ve své sportovní kariéře se navíc zdaleka neomezil jen na atletiku. Před dvaceti lety byl třeba českým plaveckým šampionem, s florbalovým týmem dvakrát vyhrál ligu, věnoval se i vozičkářskému duatlonu, triatlonu či cyklistice. Odměnou mu kromě samotných sportovních úspěchů jsou také zajímavé a exotické destinace, které při velkých světových mítincích mohl navštívit: vedle již zmíněné Dubaje byl třeba v roce 2007 třetí v hodů oštěpem na Světových hrách IWAS World Games v Taipei na Tchaj-wanu. Naopak mu bohužel těsně unikly paralympijské hry v Sydney a Londýně.

*Olomoucký kraj
Měsíčník občanů Olomouckého kraje
číslo 5, květen 2018*

Pohár starosty putoval do Starého Města

V sobotu 30. června se na hřišti Sokola Malá Morava v Podlesí odehrálo první ze dvou tradičních fotbalových klání, a to Turnaj o pohár starosty obce.

Zúčastnily se jej čtyři týmy, z nichž vzešel vítěz - fotbalisté ze Starého Města. Na dalším pořadí se umístili fotbalisté - 2. Mikulovice, 3. Krchleby a 4. Malá Morava.

Připomínáme, že 21. července se na stejném místě bude již od desáté hodiny dopolední konat oblíbený fotbalový turnaj Holba cup. A tak nezapomeňte a přijďte se podívat.

V sobotu 11. srpna 2018 bude hřiště Sokola patřit tradičnímu setkání s názvem Malomoravské slavnosti. Ani tuto akci si nenechte ujít.

Redakce

Naši fotbalisté nakonec vybojovali osmé místo

V červnu skončil další ročník fotbalové III. třídy okresního přeboru, v níž fotbalisté Sokola Malá Morava vybojovali hezkou osmou příčku v konkurenci 14 týmů. Poděkování patří nejen vedení klubu, jednotlivým zadákům týmu, ale také divákům, kteří naše fotbalisty svým povzbuzováním na domácím hřišti v Podlesí, i na trávnicích soupeřů, hnali k lepším výkonům.

Prinášíme vám závěrečný přehled odehraných utkání jarní části a závěrečnou tabulku.

Sokol Vikýřovice - Sokol Malá Morava 11:2 (6:0)

Hrálo se v úterý 1. 5., 60 diváků, rozhodčí Petr Profous.

Sokol Malá Morava - Sokol Leština B 3:2 (3:1)

Hrálo se v sobotu 5. 5., 85 diváků, rozhodčí Milan Janků.

FK Krchleby - Sokol Malá Morava 0:1 (0:1)

Hrálo se v neděli 13. 5., 50 diváků, rozhodčí Rudolf Hetmánek.

Sokol Malá Morava - FK Úsov 1:6 (0:2)

Hrálo se v sobotu 19. 5., rozhodčí Antonín Vysloužil.

Podolí - Sokol Malá Morava 5:1 (3:0)

Hrálo se v neděli 27. 5., 57 diváků, rozhodčí Vladislav Rulišek.

Sokol Malá Morava - Sokol Palonín 4:2 (1:1)

Hrálo se v sobotu 2. 6., 55 diváků, rozhodčí Ladislav Slončík.

Sokol Lukavice - Sokol Malá Morava 1:0 (0:0)

Hrálo se v neděli 10. 6., 50 diváků, rozhodčí Petr Profous.

Sokol Malá Morava - Tatra Písařov 3:2 (1:2, penalty 4:3)

Hrálo se v neděli 17. 6., 60 diváků, rozhodčí Rudolf Hetmánek.

Konečná tabulka ročníku 2017/18:

1. FK Mohelnice B	26	22	0	4	129:37	65
2. FK Úsov	26	21	0	5	112:43	61
3. FC Rovensko	26	20	0	6	98:33	60
4. Sokol Vikýřovice	26	18	0	8	113:47	55
5. Tatra Písařov	26	18	0	8	51:34	55
6. Sokol Lukavice	26	15	0	11	46:49	46
7. Podolí	26	13	0	13	61:59	38
8. Sokol Malá Morava	26	12	0	14	50:75	36
9. FK Krchleby	26	10	0	16	39:86	28
10. Sokol Leština B	26	9	0	17	60:78	27
11. Sokol Palonín	26	9	0	17	53:81	26
12. Ruda B	26	8	0	18	37:94	24
13. TJ Postřelmov B	26	5	0	21	41:92	18
14. Sokol Jedlí	26	2	0	24	24:106	7

V posledním zápase odehrané sezóny okresního přeboru museli naši fotbalisté zabojovat, ale utkání s Tatra Písařov nakonec vyhráli. Foto Kamila Tóthová